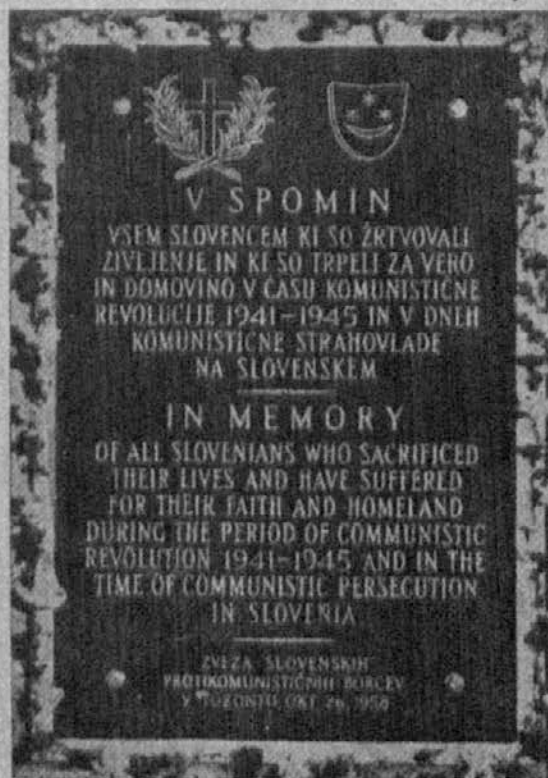

*M. ste. 161-162
187-188 def. ca. tona*

1960

MISLI

IX. Junij
LETO Štev. 6.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
Fredbert St., Leichhardt,
Sydney. Tel. WB 1758

KOLEDAR

Junij — Rožnik

- 1 S Angela, Radovan
- 2 C Marcelin
- 3 P Klotilda
- 4 S Kvirin
- ★ 5 N BINKOŠTI
- 6 P Norbert
- 7 T Robert, Zora
- 8 S Medard
- 9 C Primož in Felicij.
- 10 P Marjeta
- 11 S Barnaba
- ★ 12 N PRESV. TROJICA
- 13 P Anton Padovanski
- 14 T Bazilij, cerkv. uč.
- 15 S Vid
- 16 C SV. REŠNJE T.
- 17 P Adolf, Gorazd
- 18 S Efreim, Bogdan
- ★ 19 N 1. pobinkošna
- 20 P Silverij
- 21 T Alodzij Gonzaga
- 22 S Pavlin, Ahacij
- 23 C Agripina
- 24 P PRESV. SRCE
JEZUSOVO
- 25 S Janez Krstnik
- ★ 26 N 2. pobinkošna
- 27 P Hema Krška
- 28 T Irenej
- 29 S Peter in Pavel, ap.
- 30 C Spomin sv. Pavla

CE SE PRESELETE, sporočite:

Prejšanji naslov .....

Sedanji naslov .....

Ime in priimek .....

ZA JULIJSKO ŠTEVILKO
sprejema urednik prispevke
do 21. junija. Upoštevacite!

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Isbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in
razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH — £ 1-0-0.

To izredno povest imamo spet v zalogi. Priporočamo.

SOCIOLOGIJA. — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporočeno. Tudi o tej knjigi je v februarju z veliko ljubeznije napisala oceno ga. Pavla.

MOJ ČAS IN MOJ SVET. — £ 1-10-0.

Zbirka črtic izpod peresa še živečega pisatelja Ivana Preglja. Le nekaj izvodov je še dobiti.

JUŽNI KRIŽ. — 12 šil.

Pesmi Neve Rudolfove.

GORJANCEV PAVLEK. — £ 1-0-0.

Pravljčna domovinska povest znanega mladinskega pisatelja Mirka Kunčiča. Pravkar izšla v Argentini.

SOCIALNA EKONOMIJA. — £ 1-10-0.

Najnovejša knjiga dr. Ahčina. Vsepopovedna naletala na nad vse navdušen sprejem.

SLOVENIA IN EUROPEAN AFFAIRS. £ 1-0-0.

Smo prejeli novo zalogo in knjigo zelo priporočamo.

CISTO MALO LJUBEZNI. — 12 šil.

Črtice Neve Rudolfove. Teško pričakovane.

ZBORNIK s koledarjem za 1960, ki smo ga dobili iz Argentine, je še na ponudbo. Veliko izbira silno zanimivega branja. Stane 1-0-0 poština 2/-

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njeno oltarno čast je popisano v tej knjigi.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca J. kliča. £ 1-0-0.

★
Z v e z a Protikomunističnih borcev se je dobro oddolžila padlim in pobitim domobrancem v nedeljo. Petje je bilo lepo in ubrano, da se je meni zdelo vse prekratko. Govornik je govoril kakor le človek, ki čuti krivico globoko v svojem srcu, more govoriti. Zverine, ki so zakrivile to klanje in vso to nerečo tisočerim, ne morejo imeti lahke vesti, če sploh imajo vest. Če je nimajo, potem toliko slabše zanje, ko se odprejo božje knjige in bodo klicani k večnim računom pred pravičnega Sodnika.

★
Igra "Zadnji Krajec" je vzbudila med občinstvom strogo pažnjo pa čut, kakor da je vse res, kar se godi na odru. Karla je imela veliko nalogo. Od začetka je govorila malo pretiho, zlasti za take, ki smo precej gluhi. Andrej Mlakarjeve kretnje in besede so bile vse tako, da se je meni mož smill, ker ga je noga tako hudo bolela. Dobro so igrali vsi. Program je bil malo dolg, toda ker je bilo vse, petje, govori, in igra tako živo podano, se nismo prav nič dolgočasili. Come again, Canada!

★
Vidite tako pride včasih napačno mnenje. Father Slapšak in jaz oba bolj slabo slišiva. Zato so najini pogovori bolj na forte. To se reče bolj glasno. Naš Teddy (papiga) pa misli, da se kregava in začne kričati: "What's the matter with you!" Teddy naju krivo sodi, zelo krivo.

★
Ali ste brali o tistem človeku, ki je hotel ujeti par kapljic gasolina za svoj prižigalec, ko je kapljjal iz cevi pri voznem tanku. Ko je nekaj kapljic ujel v svoj umetni prižigalec, je pa poskusil, če bo delal. Pravijo, da je delal. Le človeka ni bilo najti nikjer več.

★
Obisk smo imeli. Ne jaz, ampak Prevzvišeni so ga imeli in mi drugi smo nekaj žarkov prijaznih pozdravov bili deležni. Da, na obisk sta prišla Father Kristanc iz Kalifornije in Father Cvelbar iz Washingtona. Veste, pa to ni tisti slavni D.C. ampak Washington v Pennsylvaniji.

★
Napoveduje se nam "Fish Fry," ki ga bodo priredile žene fare sv. Lovrenca v korist bodočega karnevala. Har gole! To bo brhko. Le zapomnite si večer: petek 6. junija.

★
Dolžnost nas veže, da se zahvalimo vsem, kateri so delali za Catholic Charities. Nabranega je bilo nekaj čez \$2,700. Iskrena zahvala darovalcem, zlasti pa onim, ki so šli nabirat. Father Slapšak je bil pri tej dobrotelosti poveljnik.

★
Berite naslednje vrstice pesmi, ki sem jo videl v mesečniku VERA IN DOM.

Večer v hlevu

Skozi motne šipe
hlevnih oken tiplje
zadnji soj in siplje
vanj večerne hipe.

Ali ni to lepo?

★
Veste če bi jaz mogel tako pisati, kakor Karl Mauser, ki je napisal člank "ZKOZI TRINAJST LET," jaz sem tega mnenja, da bi se vsedel h kaus mašini, pa kar pisal. Ta članek je višek izraza čuta, ki ga zamore človek dejati v besede. Čestitke, Charles!

BOLEČINA

Pavla Miladinovič

Med vonj umirajočih jelš
prislonjenih ob zid
blagoslovljene rojstne hiše

bi rada skrila svoj obraz
in cvetje razorane duše
natrosila v cestni prah
pred Te.

A kaj,
saj več ne nosijo Ti jelš na pot
in mene več ne bo pred tiste duri.

A tu?
Komu naj razodenem,
da je nekdo vzel zavetje
mojim žalostinkam,
da je zamrl ljub odmev...

BREZ PRESTANKA: KAR NAPREJ!

Iz Perth, W.A.
piše dr. I. Mikula

ČAS PA TEČE, NIČ NE REČE, to so naši predniki že davno vedeli. Pa se zdi, da je vsak dan bolj res. Dandanes ta ljubi čas, ki nam odmerja ritem življenja, dela in brezskrbnega odmora, pozira svoje lastne rekorde, da se nam dnevi dozdevajo kratke urice, tedni pa kot bežni dnevi. Mesecev in let niti se maramo več šteti, ker nam liki rakete izpodbijajo ustaljenost. V starih časih in krajih se je vsaj zimski čas, ki nas je potisnil v hišo in za peč, nekoliko zategoval. Na tem sončnem kontinentu, kjer je jug zasukan na sverno stran, pa se hiteči čas ne ozira ne na podaljšane zimske noči, ne na naše potrebe po počitku in užitku — brezobzirno se vrti iz omejenega kolobarja naše družabnega sožitja v brezmejnne vrtnice časnosti.

Brez prestanka — kar naprej!

Isto povelje doni preko vzhoda, juga in zahoda. Že pri samem poskusu, da bi si posladil življenje z brezdeljem, razočaran ugotoviš podvojeno brzino časa.

Med nebom in zemljo

Monotono bunka štirimotorni srebrnosvetli orjaški ptič najprej nad morjem, potem pa se brezkraino poganja preko enolične temnorjave pustinje. Ob poletu iz Adelaide so ga ovili oblaki. Toda kaj hitro se je nejevoljen otesel meglene plasti, poganja se v sinje višave. Kakor da hoče dohiteti sonce, ki se v zlati večerni zarji nagiba k zahodu, pa sveti Perthu celi dve uri delj kot Sydneyu. Zato smo pomaknili kazalec na uri za 120 minut nazaj in tako smo si vsaj ta dan za dve uri podaljšali. Škoda, da ni mogoče narediti iz enega dveh!

Kakor zaprašeno zralce na mizici pred menoj miruje čaj v skodelici, roka gladko teče preko papirja, ko pišem pismo. Nič me ne ovira brzina letala — 300 milj na uro. Brzina, čas, spomin — vse se zliva v eno točko: podnebnega tiča, ki iz ogromne višine niti sence ne meče več na mater zemljo.

Pa vendar stopa v ospredje — spomin! Prežet je s hvaležno radostjo, ko oživlja v meni dogodek v preteklem postnem času in ob prazniku Vstajenja. Iz vsega, kar mi stopa pred dušne oči, se zrcali en cilj: V ljubezni služiti Bogu in svojo dušo zveličati!

S tem ciljem pred seboj smo opravljali v službu službe božje v Sydneyu, Blacktownu in poromali h križevem potu v Paddington. Potem smo se v prestolni Canberri zbrali v pracerkvi sv. Marije v Braddonu, isti večer pa že obhajali službo božjo s sv. mašo v Coomi. Od tam je skozi delav-

ska selišča, posejana po vrhovih in dolinah Snowy planin, vodila misijonska pot — prvokrat — v Tumut. Bilo je na tiho nedeljo, ko se je vsa slovenska srenja zbrala k večerni maši, potem ko je jutranjo imela že privajena Wagga. Tako je šlo sem in tja, križem: brez prestanka, kar naprej! In smo se zbrali — prvič! — tudi v Albury za križev pot pridigo, spoved in sv. mašo. Prav gotovo nas je bila vesela Mati žalostna, ki tako dobrotno zre iz velike mozaične slike ob cerkvi. In v ponos smo bili Srcu Jezusovemu, ki tako privlačno vabi iz ogromnega cerkvenega okna.

Povsod je bil lep obisk, povsod so se verniki radi odzvali vabilu, kakor da jih je klical misijonski zvon: Duša krščanska, zdaj se potruži... Povsod je bilo lepo število spovedi, pa še nekaj krstov in porok smo navrgli pred slovesom.

Kmalu nato je prišel na vrsto Wollongong in za njim — na cvetno nedeljo — Newcastle, ta mogočna kovačnica avstralskega gospodarstva, kjer toliko naših rojakov v napornem delu doprinaša svoj delež k skupnosti. Pa že so bili tu velikonočni prazniki, ki so v Sydneyu, Brisbanu in Melbourne izpričali versko navdušenje Slovencev ob veličastnem praznovanju Vstajenja Gospodovega, ki je porok našega večnega življenja, pa tudi narodnega prebujenja in obstanka. Saj lahko ob teh spominih zabeležim v našem narodnem pogledu dvojno razveseljivo dejstvo. Za Slovenskim domom v Sydneyu se od prvega maja dalje tudi Melbourne naša z lastnim Slovenkim Domom! Oba sta sadova resnega truda in nemajhnih žrtev — oba naj Bog blagoslovi!

Spet na zemlji

Iz spominov sem se zbudil ko smo po štirinajstnem poletu frčali nad mejo med pustinjo in rodovitnimi predeli dežele. Še pičlo uro, pa bomo pristali v Perthu. Skrajni čas, da odpravim spomine — motor naj se pa nikar ne ustavi! Treba je duhovne priprave na zopetno srečanje z rojaki, med katerimi sem smel po prvih korakih v novi deželi delovati pet rodovitnih let. Toda že spet bi skoraj zapadel v spomine... Dobro, da nas že sprejema v svojo sredo bajno razsvetljeni Perth — skoraj dvatisoč milj smo do njega premerili v sinjih višavah.

V Kalgoorlie!

Za spremembo zdaj — kar nazaj! To pot z avtom po cesti, ki teče vzporedno z železnico in obromnim vodovodom 370 milj daleč na Goldfields, v

sesterski mesti Kalgoorlie — Boulder. Kmalu smo se sestali in pozdravili s Slovenci. Pred leti so živel še raztreseni po obsežni pustinji v Gwaliji, Leonori, Salmon Gumsu, Woodlini. Sedaj so hišni posestniki in meščani. Žive v kraju, kjer so največji zlatonosni rudniki, a obrat tod ni več kot je bil pred 6 leti in dosti mladih se je izselilo. Teh dvoje mest s širokimi cestami, svetlimi hišami in cvetočimi vrtovi je pravi čudež sredi puščave, ki se začne takoj za plotom zadnje hiše. Še večji čudež je vztrajnost delovnega ljudstva na zlatih poljanah — Goldfields...

K službi božji smo se zbrali v nedeljo 8. maja. Okrepili smo se z milostjo božjo ob pridigi v materini besedi, molitvi in zakramentih. Tudi nisimo pozabili, da je bil prav tedaj materinski dan. Pa je bilo spet na programu geslo: Kar naprej! Bolje: Nazaj v Perth! Kar težko je bilo slovo od teh osamljenih rojakov, ki dolgo ne bodo pozabili naše prve samo Slovincem namenjene službe božje in bodo s hrepenjenjem pričakovali — obletnice.

P e r t h

Srečnejši so Slovenci v Perthu, ki morejo zaradi večjega števila gojiti živahnejšo skupnost. Prav

lep je bil odziv na dušnopastirsko vabilo k Mariji Pomagaj v Osborne Park. Res ni zapel domači zvon, pritrkavanje ni spešilo koraka. A verno srce je privedlo rojake iz delavnic, z vrtov, iz pisarn, iz kamnolomov, s stavbišč, iz apnene in trgovin. Ob cerkvi so ostali avtomobili sami zase, od milostne podobe so se kmalu oglasile velikonočne in Marijine pesmi. Ponosen smem biti tudi na te rojake, ki nočejo prav nič zaostajati v češčenju Boga in ljubezni do Marije za drugimi verniki.

Še se upamo sniti k službi božji, preden odidem, pa tudi kak filmski večer nas bo zbral k družabnemu sestanku. Srečavanje s posameznimi rojaki je pa kar boleča zadeva. Spet in spet slišim: "Zdaj vas pa ne pustimo tako hitro nazaj, saj na vzhodu vas imajo vse leto..."

Podnebje je tu res prijetno in sončno. Toplote do 75 stopinj podnevi, ponoči pa pade tudi na 45. Dežja zelo manjka, pokrajina vsa izsušena.

Ko bom na binško nedeljo opravljal dopoldne službo božjo v Blacktownu, **večerno pa v Wolongu**, se bom že moral spet privaditi na zimo v New South Walesu. Bom pa bolj doma ostajal in natipkal za poznejšo objavo še kaj zanimivih podrobnosti iz Zapadne Avstralije. Saj bo ta trud najprijetnejši od vseh zimskih nadlog.

"VRHUNSKA" - mrtvorojeno dete!

VELIKO POPRAŠEVANJA je bilo: Kaj bo pa zdaj?

Odgovarjajo različno. Nekateri pravijo: Nič hudega, nič novega, vse po starem.

Drugi zopet: Zdaj pač mora priti do velike vojne... Nikita se vede prav tako kot se je Hitler pred 21 leti...

Primeri ni slaba, s tem pa ni rečeno, da ji morajo slediti iste posledice.

Podobno je, da se je zadnji hip Hruščev zbal vrhunske. Preveč trdno so "vrhovi" na Zahodu skupaj držali. Če bi se bila konferenca v Parizu rodila kot živo dete, bi pač prav toliko napravila, kot je tako. To je postalo Nikiti jasno, pa je iskal pretveze, da se izmakne. Tisti ameriški aeroplan ga je "rešil". Če bi njega ne bilo, bi se moral najti kak drug izhod. Pa je imel Nikita srečo — jo je pa tudi izrabil, da se je kar preveč videlo, kako hlastno grize v to kost. Prehudo se je pognal, nehote se je bolj osmešil kot uveljavil.

Mislj, June 1960

Tako je vsaj prvi vtis po razhodu "vrhuncev." Kaj gotovega je pa težko prerokovati. Ljudje Hitlerjeve in Hruščeve sorte so nepreračunljivi. Bo prav, če si ob tej priliki pokličemo v spomin, kar je zapisala leta 1908 neka Angležinja:

"Vprašala sem moža, ki je stal ob vratih, vo-dečih v novo leto: Daj mi svetilko, da bom varno korakala v negotovo prihodnost. Pa mi je odgovoril: Pojdi v temo negotovosti in se s svojo roko božje roke oprimi! To ti bo bolj služilo kot še tako dobra svetilka."

SMRT PISATELJA IVANA PREGLJA

Martin Jevnikar
(v Kat. Glasu)

V NEDELJO, 31. JANUARJA, JE V LJUBLJANI UMRL pisatelj Ivan Pregelj. Njegova smrt je šla mimo slovenske uradne javnosti neopaženo, kakor ni bilo o njem vsa povojna leta nič slišati. Bil je sicer res bolehen, vendar pa se je hoté molčalo o njem. Prepričani pa smo, da bo čas pravičnejši sodnik o njegovem delu in da ga bo postavil na tisto mesto, ki ga zasluži.

Ivan Pregelj se je rodil leta 1883 pri Sv. Luciji, danes Mostu na Soči. Njegovi starši so bili zelo siromašni in so mu umrli, ko je imel osem let. Dve leti pozneje mu je umrl še ded in odslej je bil deček prava sirota. Zanj se je zavzel svetolucijski župnik Josip Fabijan in napravil iz Preglja to, kar je postal. Brez Fabijana bi ne bilo pisatelja Preglja. Leta 1892 ga je poslal v goriške šole in ga sam vzdrževal. Iz hvaležnosti je stopil Pregelj po maturi v bogoslovje, ko pa je spoznal, da nima duhovskega poklica, ga je spet, Fabijan poslal na Dunaj, kjer je dovršil germanistiko in slavistiko. Na Dunaju je tudi notranje dozorel; doživel je Boga in postal tako prepričano in globoko veren, da je postal izrazito katoliški pisatelj.

Po doktoratu je postal za eno leto profesor v Gorici, nato v Pazinu, Idriji in Kranju. Vse te postaje so bile kratke, a za Preglja dovolj dolge, da se je seznanil z ljudmi, razmerami in pokrajinami.

Od 1912 do 1925 je bil profesor v Kranju in tukaj je dozorel kot pisatelj. V Kranju so nastala najboljša in najgloblja Pregljeva dela. Po Kranju ga je sprejela Ljubljana, a kadar je le utegnil, jo je peš mahnil nazaj v Kranj. Bil je neutrujen pešec in je veliko prehodil. V Ljubljani ga je leta 1938 zadel mrtvoud, ki mu je ohromil desno roko in nogo. Prej vitki in elegantni pisatelj je postal siromak. Hodil je s težavo in s palico, pisal je le z levico. Vendar pa je moral še vedno učiti, ker ni imel dovolj let za upokožitev. In hromelega sem drugič srečal v svojem življenju na bežigranski gimnaziji in bil njegov profesorski tovariš. Kljub boleznim je bil živahen, zgovoren in duhovit. Tudi red je znal v razredu ohraniti, čeprav so dijaki skušali izrabljati njegovo pohabljeno. Učil je v nižjih razredih, kjer dijaki še niso znali ceniti njegove pisateljske veličine. Po vojni so ga upokožili in spustili zaveso nad njegovim življenjem in delom.

Pregelj je začel svojo umetniško pot kot pesnik. Bil je nadarjen pesnik in mnogi kritiki so mu prerokovali veliko bodočnost, toda sam je kmalu spoznal, da je pripovednik. Začel je opisovati lju-

di iz svoje domače vasi in okolice, ki jih je sam poznal, ali je slišal o njih pripovedovati. Postal je mohorski pripovednik v najboljšem pomenu te besede. Leta 1913 je izdal svojo prvo daljšo povest, **Mlado Bredo**, ki pomeni prvi korak k zrelosti. V njej je naslikal borbo za dediščino, poleg tega pa notranje očiščenje od greha.

Takoj po povesti se je lotil velike zgodovinske snovi, in sicer znanega tolminskega upora iz leta 1713. Napisal je mogočno tolminsko puntarsko trilogijo, ki jo sestavljajo romani: **Tolminci**, **Stefan Golja in njegovi** ter **Plebanus Joannes**. V prvem romanu je glavni junak celotno tolminsko ljudstvo, ki trpi pod težkim jarmom grofov in njihovih vaptov. Rešitev išče v uporu, a voditelji izgubijo glavo v Gorici na Travniku. Roman je eden prvih slovenskih kolektivnih romanov, brez glavnega junaka. Vsak udeleženec upora se bori za lastno pravico, na koncu pa se vse te osebne bolečine zlijejo v skupno, da postane delo mogočna balada. Upor se nadaljuje v župniku Stefanu Golji, sinu enega izmed usmrčenih voditeljev. Bori se proti posvetni in cerkveni gosposki, proti grehu v fari in sebi. Njegov razvoj v pravega duhovnega človeka je prepričljivo podan. Plebanus Joannes je Goljev dvojnik, le da se ne bojuje toliko z zunanjiimi silami, kakor s svojimi napakami in nagoni.

Delo je ena sama borba med dušo in telesom v človeku. Roman je klasično Pregljevo delo in ga je nekoč slovenski PEN klub hotel predstaviti svetot kot najboljšo slovensko stvaritev.

Od tolminskega upora je krenil Pregelj v protestantizem in v dveh romanih naslikal takratne razmere. To sta **Bogovec Jernej** in **Magister Anton**. **Bogovec** je tipično ekspresionistično delo in je vse zunanje okolje samo obraz duševnega dogajanja. V **Magistru Antonu** je upodobil dobrega pastirja, ki pusti po svetopisemski besedi devetindevetdeset ovac in gre za izgubljeno. Delo nas popelje preko pol Evrope.

Zgodaj se je Pregelj posvetil tudi biografskim povestim in romanom, ki jih je napisal več. **Zgodbe zdravnika Muznika** so povest o goriškem protomediku Muzniku; **Simon in Praš** razlaga pesnika Simona Jenka; **Odisej iz Komende** prikazuje znanega narodnega gospodarstvenika in duhovnika Petra Pavla Glavarja; **Osmero pesmi** so idilična povest o goriškem profesorju Francu Orešču; **Na vakance** je prizor iz življenja pesnika Matije Valjavca.

Vzporedno z resnejšimi deli je gojil Pregelj ljudsko povest za Mohorjevo družbo. Dvignil jo je na tako umetniško višino, da je še danes ljudski pripovedniki niso dosegli. Omenimo naj le značilnejše, kot so: **Božji mejniki** iz Istre, **Umreti nočejo** s Koroške, **Otroci sonca** s Tolminske, **Peter Markovič** iz srednjeveške Ljubljane, in druge. Poleg teh daljših tekstov je napisal še celo vrsto krajših, izmed katerih so nekateri pravi biseri. Samo nekaj

naslovov: **Balade v. prozi**, **Zapiski gospoda Lanspreškega**, tolminske novele, zlasti **Matkova Tina**, II. del **Zgodb zdravnika Muznika** itd.

Pregelj je napisal tudi nekaj iger, izmed katerih je najboljša **Azazel**. V njej obravnava svetopisemsko snov in ga zanima vprašanje, zakaj je Juda izdal Kristusa.

Pregelj je bil literarno zelo izobražen. Napisal je celo vrsto esejev, razprav in kritik, ki se odlikujejo po izredni razgledanosti in tankem estetskem čutu.

Osrednji motiv najboljšega Pregljevega dela je borba med mesom in duhom v človeku, med Bogom in satanom. Vsi njegovi junaki občutijo ta razkol v sebi, se bore proti njemu, padajo in vstajajo, podlegajo in zmagojujejo. Njihova borba je podana z vso psihološko globino in ostrino in v tem je Pregelj nedosegljiv mojster. Močan je v razpoloženjih in v slikanju narave. Zlasti **Otroci sonca** so en sam slavospev lepoti tolminske zemlje.

Pregelj je tudi oblikovno zanimiv, kajti skoraj vsako njegovo pomembnejše delo je napisano v drugačnem slogu. Segajo od baroka preko romantike, realizma in naturalizma do ekspresionizma. Ljubi baladno grozotnost, zna pa tudi naslikati najnežnejšo idiliko. Jezik mu je sočen, klen, bogat, orodje, s katerim suvereno razpolaga.

Slava njegovemu spominu!

Pregljev rojstni kraj: Sv. Lucija na Mostu.

KALGOORLIE — TJA SO SE ZA ZLATOM ŽUR'LI

V majski številki je g. dr. Mikula sporočil, da se bo na poti v Perth ustavil v Kalgoorlie in imel za Slovence službo božjo. Kako se je ta reč obnesla, nam bo g. misijonar — upamo — osebno povedal. Medtem nas pa zanima, kakšen kraj naj bi to bil, ki ima tako čudno ime in na zlato spominja. Slučajno nam je ta kraj prav te dni predstavil THE GOOD NEIGHBOUR, pa se še mi seznanimo z njim. — Ur.

KALGOORLIE JE POGLABITNO SREDIŠČE ZLATIH LEŽIŠČ ob vzhodni meji Zahodne Avstralije (W.A.) Pokrajina je suha in pusta, nadmorska višina znaša 1,234 čevljev, vlak do Perthu mora napraviti 340 milj.

Ustanovitelj mesta Kalgoorlie je **Paddy Hannan** in o njem je treba nekaj vedeti. Po njem se imenuje najdaljša ulica v mestu in tam stoji tudi njegov spomenik. Kdo je torej ta mož?

Bil je prvi, ki je naletel v Kalgoorli-ju na zlato. Seveda takrat še ni bilo sledu o današnjem mestu. Zgodilo se je leta 1893. Tiste čase so dobivali zlato v drugem kraju W.A., ki se mu pravi: Coolgardie. Tam je začelo zlata zmanjkovati, pa se je skupina zlatoiskalcev odločila, da pojde iskat bolj

bogatih ležišč. Med njimi sta bila Hannan in njegov prijatelj Finnigan.

Moža sta prišla do kraja, kjer danes stoji mesto Kalgoorlie. Bila je daleč naokoli gola puščava. Med skalami je raslo nekaj grmičja, ki so ga domačini — črnci — imenovali "galgurli". Vode nikjer niti kapljice. Toda popotnika sta bila utrjena in zaspana, odlpčila sta se za počitek.

Medtem jima je ušel konj in sta ga šla iskat. Namesto konja sta našla — zlato! Prvo, zlato tistega kraja! Ta najdba je pomenila — spočetje mesta Kalgoorlie. Hannan in Finnigan sta si nabrala toliko zlata, da sta silno obogatela. To se je seveda hitro razvedelo in od vseh strani so hiteli tja iskalci zlata v stotinah. Sprva se je kraj imenoval "Hannanovo najdišče" — Hannan's Find, — ali pa tudi samo "Hannanovo". V dobrem letu je tam zrastle nemajhna naselbina, največ iz samih šotorov ali na hitro zbitih lesenih barak. Mnogi so našli zlato, mnogi ne — in ti so bili kajpak grdo razočarani. Ime "Hannanovo" so polagoma spremenili v Kalgurli, pozneje pa v Kalgorlie, kakor je še danes.

Kraj je bil kakih sedem let pravo mravljišče zlatoiskalcev. Avstranci pravijo tistim letom (1893 — 1900) "The Roaring Nineties" — tuleča leta po 1890. Celozemlje so prihajali iskalci zlata, vse je sanjalo o zlatih kupih v puščavi. Mnogi Avstranci so pustili delo v mestih in na farmah ter hiteli v Kalgoorlie. Ljudi se je prijel bolezen, ki bi ji rekli: zlata mrzlica. Kopali so takrat kar s krampi in lopatami, počasi so uvedli stroje in danes stikajo za zlato ogromne strojne kopače.

Prava "zlata doba" Kalgoorlija je minila, vsega pa še ni konec. Saj je precej blizu tam drug "zlat" kraj — Golden Mile. Ta je svetovno znan in ima na vsem svetu najbogatejša ležišča zlata. Doslej so nakopali nad sto milijonov funtov vrednosti zlata rude.

Kot že rečeno, Kalgoorlie je jako suh kraj. Dež je redek in skop, studencev ni. Ni čudno, da je bila v prvih časih Kalgoorlija voda dražja kot — pivo! Še po letu 1897, ko je že železnica dovažala vodo iz Perthu, so jo plačevali po dva šilinga galon. Leta 1902 so pa napeljali vodovod z debelimi cevmi in mesto ima zdaj dovolj vode za vse potrebe, okolica je pa suha in pusta kot nekdanj.

Tudi za kopališče priteče dovolj vode v Kalgoorlie.

Kalgoorlie je "evetoče" mesto v dvojnem oziru: vrtovi ob hišah so neprestano v bogatem cvetju, vseh vrst cvetlice se šopirijo v njih. Prav tako so parki polni zelenja in cvetja. Poročilo v mesečniku THE GOOD NEIGHBOUR zaključuje z besedami: It is a thriving city (nad 23,000 prebivalcev) and a pleasant place in which to live.

Ker je v Kalgoorliju nekaj Slovencev, naj se nam oglase in povejo, če se strinjajo s končno pripombo omenjenega lista.

PRIPIS UREDNIŠTVA

Preden je bila ta številka MISLI zaključena, smo že tudi prejeli kratko poročilo o uspehu obiska, ki ga je napravil v Kargoorlieju g. dr. Mikula. Piše zopet Josip Jazbar — njegovo prejšnje pismo najdete v "KRIZEM". Zdaj piše tako:

"Napišem spet malo, da povem. Dobili smo obisk našega duhovnika. Prišel je v soboto 7. maja. V nedeljo smo se zbrali vsi Slovenci k slovenski službi božji, ni nas bilo veliko, ker je tu sploh

malo naših ljudi. Eno družino, ki je lani prišla, smo šele zdaj našli. Seveda smo bili tudi pri spovedi in sv. obhajilu. Pogrešali smo samo komaj koga, kakšna črna ovca se pa seveda povsod dobi. Na žalost je moral misijonar kar hitro naprej, zato ni bilo veliko časa za pomenek in obiske po družinah. Obljubil nam pa je, da se bo na povratku v Sydney spet ustavil pri nas, ali ga bomo pa vsaj na postaji mogli spet pozdraviti. Naj ve, da smo bili zelo veseli njegovega obiska in se mu zahvaljujemo za službo božjo in za zanimive filme, ki nam jih je kazal. Tudi nas je slikal nas boste kdaj videli v drugih naselbinah".

SYDNEY — SPREMEMBA — SYDNEY

ZABAVA Slov. Karitas v juniju bo v NEDELJO 12. junija, ker je ponedeljek državni praznik.

Glej oglas na zadnji strani ovitka!

IZ TRNOVEGA V ZAVRATEC NA SVATOVŠČINO

Janez Hladnik, Argentina

"LEPO MI POJE TA TRNOVSKI ZVON, svet Janez je njegov patron..."

Znamenita je trnovska cerkev (v Ljubljani), ker ji je dal poseben sloves Prešeren, a tudi ime pisatelja Finžgarja, dolgoletnega župnika te fare, je postavilo trnovsko ime na vidno mesto slovenske kulturne in verske javnosti.

Finžgar je danes upokojen, gluha starček, ki ga je strla najprej bomba, ki je posula njegovo hišo, potem pa razočaranje, ko je doživel realnost ofarske poezije, kateri je prej pel slavospeve.

Krenil sem čez kongresni trg... čez Gradašičico... k trnovskemu župniku Fricu, svojemu prijatelju iz nekdanjih dni. Komaj sem ga našel. Vse spodnje nadstropje (župnišča) je naseljeno z zaslužnimi in nezaslužnimi "tovariši" in "tovarišicami." Le v gornjem nadstropju je župnik komaj rešil tri sobe: eno za pisarno, eno zase in eno za kaplana.

Onstran župniškega vrta je dom rajnega arhitekta Plečnika, ki je sedaj spremenjen v muzej. Finžgar in Plečnik sta bila velika prijatelja, da sta odstranila celo mejni plot. Ogledal sem si nekatere osnutke in načrte... Še in še sem občudoval Plečnikove znamenitosti, ko je prišel glas in župnišča, da je kosilo na mizi. Čakal me je pa tudi stric Janez, ki je prinesel veselo novico. Hitro smo pojedli in bilo je treba stopiti, da ujamem omnibus za domov (v Rovte).

Krstitke in svatovščina

Povedali so mi že, ko sem domov prišel (iz Argentine), da bo krst, preden odidem nazaj. Jaz

pa sem prihajal domov in spet odhajal na pot, o katerih sem že pisal (v "Duhovnem življenju" deloma so MISLI že ponatisnile — ur.), dogodek pa kar ni bilo. Zdaj je pa prijokalo in je bil fantek.

Od dveh je odhajal omnibus iz Ljubljane. Ko sem prišel domov, je že pripeketal konjiček z otrokom, botrom in botro. So že od krsta! Niso me čakali, ker pač niso vedeli, kdaj in odkod pridem, ker je bil za naslednji dan na vrsti drug vesel družinski dogodek: Reški Tonček, nečak, se poroči in sicer z vso slovenostjo in navadami starih kmetskih "ohceti".

Tako je krstil Janezka domači župnik, stric Argentine je pa imel besedo pri mizi, kjer smo pojedli in pili in dobre volje bili, kot je navada za tak dan... Naslednji dan je pa bila pripravljena bolj velika žlica.

Nečak Tone iz Reke si je izbral nevesto pr. Sedeju v Doleh. Bojda je on sam imel dosti opravka, da je znal ločiti svojo nevesto od njene dvojčice (tako sta si podobni.) Poroko naj opravi njegov brat, litijski župnik g. Ivan Mrlak z mašo ob desetih v Zavrtecu. Z motociklom me je zapeljal tja.

Cerkev je bila seveda lepo na red, vsa v svečah in svečah. Čez dobro uro je prihrumel najprej moj mijon, ki je pripeljal svate, za njim pa osebni avto z ženinom in nevesto.

Stopila sta pred oltar. Ganljivo je govoril brat tu ženinu in njegovi nevesti župnik Mrlak ob po-

Vrh sv. Treh Kraljev nad Rovtami. V ospredju podružnica Hlevni vrh.

ročnem obredu. Petje, molitev, ofer, vse po starem običaju, potem pa še v gostilno na prvo napitnico in tudi zato, da bodo imeli doma čas, da vse pripravijo, preden se pripeljejo svatje.

Z gospodom Ivanom Mrlakom sva pa hotela izrabiti čas, da še kak obisk napraviva. Zelel sem obiskati č. g. Likarja, župnika na Gorah nad Idrijo. Pognala sva navzgor proti Veharšam, kamor pelje iz Zavrata cesta, ki je kar dostojna. Za hip sva se na vrhu ustavila, da pogledava naokrog.

Veharše so znana zemljepisna točka razvodja med Savo in Sočo, med Jadranskim in Črnim morjem. Od tam se ti odpre čudovit pogled na vse strani. Še sem se hotel napiti lepote slovenske zemlje, katero imaš pred seboj v čudovitem okviru gora... Spet: "V gorenjsko oziram se skalnato stran, Triglava bleste se vrhovi..."

Pognala sva dalje. Med senožeti in njivami, na katerih šele ječmen zori — drugod so že pšenico poželi — sva brzela dalje. Že se je odprl pogled tja dol v idrijski kotel. Saj to je že Kovačev Rovt! Še naprej — tamle je pa že cerkva sv. Magdalene na Gorah.

Cerkva še stoji, župnišče tudi, župnika pa ni. Odpotoval je na Sveto goro, kjer imajo goriški in kranjski duhovniki duhovne vaje. Doli v dolini se beli Idrija, nesrečno knapovsko mesto, kjer so v svoji slepoti podrli cerkev, češ da je razmajana od bomb. Podrli so jo in razpeljali ruševine. Sedaj pa jokajo, ker nimajo dostojne hiše božje, kajti oblast ne pusti zgraditi nove cerkve, češ da je bolj potreben trg.

Pa se nekdo oglasi za najinim hrbtom. Bil je župnik Likar. Avtobus mu ni hotel ustaviti, pa je ostal na cesti. To se duhovniku kaj rado zgodi in se mora pač spomniti besed Gospodovih: "Ne čudite se, če vas svet sovraži..."

Poslovila sva se, da prideva pravi čas na svatbo. Tik tak, pa sva bila na mestu. Prav tedaj so sedali za mizo, kjer so postregli z vsem, kakor je bila nekoč navada; od špohove potice, ki naj bi služila za "apetitivo," do štraub, katere pridejo na mizo šele naslednje jutro kot poslovilo.

Pele so harmonike, svatje so se vrteli, možje modrovali in šale zbijali. Kaj vse smo se pomenili! Saj je bilo zraven dober del naše žlahte in starih znancev, s katerimi sem se želel kaj pogovoriti.

Pripovedovali so, kako so fantje (med vojno) varovali domačije iz Veharš, kjer je bila postojanka vaških straž, in hodili pomagat kmetom ob košenji in žetvi.

Kar hitro je bila ura pozna. Zato sva se z g. Mrlakom poslovila in odbrzela na Petkovec. Dolga

Misli, June 1960

je bila tista cesta nekdanje čase, ko sem vozil s "pramčkom" v Idrijo. Ne konca ne kraja. Sedaj pa z motorjem malo zabrni, pa so za teboj ovinki in daljave. Že sva bila na Rupí, kjer naju je čakal počitek.

Naslednje jutro naju je zbudil zvon in poklical k maši. Kar dve maši na Petkovcu! Stric in nečak! Prav kakor pred 31 leti, ko sva imela mašo isti dan v petkovski cerkvi moj stric župnik Hladnik in jaz — nečak, novomašnik.

V ZAVRATCU pri Idriji je župnik Mirko Kalcij med pridigo opozoril na nedostojno modo, ki naj se je verniki nikar ne oprijemljejo. Oblast ga je klicala na odgovor in mu dodelila — zapor!

IZ MATIČNIH KNJIG V NSW

Krsti

V Kingsgrove pestujeta Štefan Šaule in Silvija, r. Samsa, že od januarja svojo ljubko prvorojenka, ki je pri krstu dobila ime Suzana. Zaradi pozabljivosti poročevalca, ki to tipka, je krst šele zdaj "obelodanjen". Če bo Suzana kdaj to brala, naj — odpusti...

Iz Bexley sta poslala h krstu v Paddington svojega prvorojenca v nedeljo 15. maja Renzo Trinko in Ivanka, r. Rebec, in mu dala ime Bernard Lovrene.

Iz Leichhardta sta boter in botrica, Vinko in Anica Vitežnik, pripeljala h krstu v Paddington v nedeljo 22. maja Aleksandro Marijo, prvorojenka Stanka Ogrizka in Katice r. Duh.

Iz Marrickville smo pa dobili h krstu v Paddington v soboto 28. maja prvorojenka Kristinco, ki sta ji oče in mati Vinko Joželj in Jožica r. Kotnik.

Čestitke staršem in obilo milosti novim kristjančkom!

Poroki.

V Cabramatti sta si 30. aprila v ondotni cerkvi obljubila dosmrtno zvestobo Marica Muha, doma iz Ilirske Bistrice, in Nino delle Vedove doma iz Italije.

V Paddington je pred božji oltar pripeljal iz Erskineville Janez Jamšek, doma iz Radeč pri Zidanem mostu, svojo nevesto Angelo Lokar iz Stične. To je bilo v soboto 28. maja ob 10. dopoldne. Poroka se je vršila s poročno sv. mašo in tako sta nastopila mlada zakonca svojo novo pot opremljena z vsem bogastvom božjega in cerkvenega blagoslova.

Iskrene čestitke in vso srečo!

PRACTICUS ali SPLOŠNI ZDRAVNIK IN — KIGURG

Dr. Mihael Colja, Bogan Gate, N.S.W.

ŠE V DRUGEM POGLEDU SE MI JE V AVSTRALIJI odprlo širše delovno polje, nego sem si upal ob prihodu pričakovati. Sicer je tudi to v prvi vrsti pripisati dejstvu, da sem nastavljen na kmetih (ali "v bushu", kot je razložil to reč g. Oppelt v majski številki MISLI), vendar je stvar toliko zanimiva, da je vredno o njej spregovoriti.

Ko sem iz Bogan Gate navezal prijateljske stike z avstralskimi zdravniki tega okraja — in to kmalu po prihodu — me je eden od njih vprašal:

"Katere operacije najrajši podvzimate?"

Obstal sem pred njim z odprtimi usti. Operacije? Ali sem prav razumel? Ali mož ne ve, da sem izučen samo za splošnega zdravnika, ki bolnika pregleda, ugotovi bolezen in predpiše zdravila? Da bi pa vzel v roke kirurški nož in na bolniku kaj rezal, ali ga morda celo razparal, to mi dozda ni še prišlo na misel. No, ne bom rekel, kakšno bulo sem že komu prerezal ali kako manjšo raztrganino zakrpal. To je pa tudi približno vse.

Nerad sem priznal avstralskemu kolegu, da na jugoslovanski univerzi niso učili operiranja tistih medicincev, ki so se šolali za splošno zdravilstvo. Niso nam pokazali na primer niti tega, kako se napravi appendektomija — operacija na vnetem slepiču — ki je dostikrat odredilne važnosti, da bolnik ne umrje, in spada prav za prav pod poglavje "prve pomoči".

Takoj sem zvedel, da je v Avstraliji ta reč precej drugačna. Zvedel sem, da moji kolegi tu v

okolici, ki so tudi le splošni zdravniki, vršijo operacije prav tako kakor izučeni kirurgi (operaterji) n. pr. v Sydneyu. Vzemimo porod s "carskim rezom" (Sectio Caesarea)! V domovini so smatrali to operacijo za tako resno, da je na ljubljanski kliniki opravljal to delo izključno specialist, pa ga je včasih nadziral docent ali celo sam profesor. Tu na avstralskih tleh je pa ta operacija skoraj redno opravilo splošnega zdravnika — practicus. Čeprav sem z začudenjem poslušal in ugibal, kako bi se ostri nožiček počutil v moji roki — in kako jaz ob paranju bolnika — so mi kolegi čisto mirno in brez pridržkov svetovali, naj sežem po tozadevnih učbenikih in se seznanim z operacijsko tehniko. O prvi priložnosti me bodo pritegnili k operacijam...

Tako opogumljen sem zares začel brskati po debelih kirurgičnih knjigah in priznati moram, da trud ni bil zaman. Kmalu sta me povabila sosedna zdravnika — navada je je namreč, da se zberejo za operacijo po trije skupaj — in sem se z njima lotil dela. Moram reči, da sta bila kolega takoj v začetku z menoj zelo ljubezniva, čeprav nisem mogel še pokazati primerne spretnosti. Tako smo zadnje čase že nekaj prav čednih operacij skupno opravili in se zmerom bolj zvipljam v to delo. V Jugoslaviji bi ne imel nikoli take priložnosti.

Razlog za to razliko je podoben, kot sem ga zadnjič navedel za lekarnarstvo. Naša rojstna do-

Dr. Colja z družino

movina je majhna in od nikoder ni posebno daleč do najbližje bolnišnice. Avto prebrzi tiste daljave, kot bi mignil. Tukaj je stvar drugačna. Zboli ti cow boy — pastir-ali farmer, pokaže se nujnost operacije — mestna bolnišnica je pa sto in sto milj daleč! Avto ne bo dovolj hiter, aeroplan pa tudi ne odletava z vsakega pašnika. Še Bog, da je "navaden" zdravnik prilično blizu in se ne obotavlja nabrusiti kirurški noži. Po majhnih mestecih, kot so tod okoli, bi tudi zastoj iskal specialista. Vse do mesta Orange po teh krajih ni najti ginekologa, obstetrika, otologa ali okulista. Premalo klientov bi imeli, če bi eden zdravil samo oči, drugi samo ušesa itd. Zato se mora splošni zdravnik za vse "specializirati" in zamašiti mnogo lukenj. Mašijo jih tako dobro, da si po dva zdravnika — včasih po trije skupaj — ustanove kar

doma majhno bolnišnico, seveda samo po nekaj postelj, kjer se vse zdravljenje, vključno operacije, vrši skoro tako dobro, kot v velikih mestnih bolnišnicah.

Prav tu v mojem sedanjem kraju — Bogan Gate — je pred 15 leti obstajala taka bolnišnica. Ne bi dvakrat rekel, da bo v doglednem času spet stopila v življenje. Na drugi strani mi je pa popolnoma jasno, da bo v nekaj letih — bolj verjetno desetletjih — tudi tukajšnjim splošnim zdravnikom vse to odklenalo. Ostali bodo zgolj "praktiki", ko se bo dežela bolj na gosto obljudila, za kar se današnja Avstralija toliko trudi. Meni se pa le dobro zdi, da sem "zadel" še pravi čas in tako zoper lastno pričakovanje mogel postati — vsaj za nedoločen čas — tudi kirurg — operater.

TAKO PA NE ZNA SAM KENGURUJ!

Slika kaže tri ukrajinske begunce, ki so se pred 10 leti naselili v Avstraliji. Bili so še otroci in so hodili v šolo v Melbournu. Pozneje so se "za razvedrilo" začeli učiti baletnih plesov pri kozaškem plesnem mojstru Karssiowem. Lani so nastopali v Amsterdamu in želi obilo priznanja. Nastopati mis-

lijo še in še — za celih sedem let so podpisali kontrakt.

Fant, ki ga slika kaže v super-kengurujskem skoku, se piše Nikolaj Koumpan (če je prav?) in je star 21 let. Fant je živ dokaz, da mlad človek v Avstraliji lahko "pride naprej" in celo — navzgor!

fant in dekle

PREBRODIL JE MLAKUŽO
J. T., N.S.W.
(Nadaljevanje)

Avtomobil

V TEM ENOLIČNEM ŽIVLJENJU JANEZ NI NAŠEL tistega, kad si je nekaj zamišljal o Avstraliji. Ni se počutil srečnega. Ker ni bilo druge priložnosti za spremembo in razvedrilo, je začel zahajati v družbo pivcev in igralcev. Tako je čas sicer hitreje potekal, življenje pa je postajalo grenkejšo. Janez je videl, kako se večina znancev vozi v lepih avtomobilih, pa je tudi sam zahrepenel po takem vozilu. Če bi ga imel, bi laže preganjal puščobo in dolgčas.

Tudi do tega je prišlo. Ves prihranek je dal na račun za avto, v mesečnih obrokih po 30 funtov bo izplačal ostalo vsoto.

To je bilo imenitno! Že prvo soboto se je odpeljal iz puščave in se ves utrujen vrnil zgodaj zjutraj v ponedeljek. Kje je bil in koliko je potrošil, ni hotel nikomur povedati. Bil je slabe volje nekaj dni in mrmral, da tako življenje, kot je, ni vredno, da ga človek živi. Sredi tedna je pozabil na svojo slabo voljo in nestrpnost čakal sobote...

Tako je šlo nekaj tednov in že si je moral izposoditi vsoto funtov pri prijatelju, da si je kupil bencina in mogel nazaj na delo. Pa še druga težava je prišla vmes. Utrujen in zaspan ni bil sposoben za previdno vožarjenje. Čutil je to, toda zavedal se je, da na delo mora na vsak način, sicer ga utegnejo odsloviti. Bujljal je v temno cesto in vztrajal ob krmilu. Na znake in napise ob cesti ni mogel paziti. Na ovinku je izgubil kontrolo nad avtom in — šel je v dolino...

Sreča v nesreči — ne avto ne Janez ni imel velike škode! Z veliko zamudo je fant prišel na delo. Delovodja ga je samo opomnil, naj se taka zamuda ne ponovi, sicer ga bo odpustil. Bolj neprijeten je bil opomin, ki ga je po delu dobil na stanovanju in ga je bil prinesel poštar. Treba je plačati obrok na avto — 30 funtov! Denar si je moral izposoditi in praznata v njegovi duši se je še poglobila.

Slabe izkušnje so Janeza prignale do razmišljanja. Če hoče avto izplačati, se je treba odreči zabavam, ki toliko stanejo. Čemu pa mu tedaj bo avto? Kratko je odločil: prodam ga! Naslednjo soboto ga je zapeljal v garažo in naredil pri prodaji okoli 200 funtov izgube. Tedaj se je spomnil sanj iz otroških let. Zdi se, da se vsak dan z večjo resnostjo uresničujejo...

Brzovjav.

Janez je postajal vedno bolj zamišljen in tih. Samotaril je in začel jemati v roke razno čtivo. Nekako mu je prišla pred oči pesem "Brodnik". Bral je:

"Veslaj pa ribič srepó se ozira
v vrtenje vodá,
ki rado se s čolni igra
in slastno na dno jih požira."

Zagledal se je v verze in razmišljal. Rekel je sam sebi:

"O, Janez, tudi tvoje življenje je čolnic v vr-tincu, brodnik si pa slab!"

Poglobil se je v to misel, da ga je vsega prevzela. Ni slišal, ko je nekdo potrkal na vrata njegove sobe. Ko je pa malo pozneje sam odprl vrata, da gre k večerji, je našel na tleh pred njimi telegram. Hitro ga je odprl in bral:

"Nace Bregar mrtev. Jutri pogreb. Pridi! — Mirko".

Sapa mu je zastala, srce je udarilo močnejše. Bujljal je v ime Nace Bregar in spomin mu je hipoma obnovil nekaj dogodkov iz življenja rajnega prijatelja. Zdaj je fant že v večnosti... Janez je pomislil na svojo večnost. Zgrozil se je.

Še isti večer se je odpravil z dvema rojakoma na potovanje. Na vlaku se je sukal pogovor o najrazličnejših rečeh, vendar v glavnem o pokojniku. Poleg naših treh potnikov je sedel neki tujec, ki je pa neopažen pazljivo poslušal pogovor. Kako so se fantje začudili, ko jih je ob izstopu iz vlaka nagovoril po domače:

"Fantje, hvala vam za družičino. Kdaj se vračate? Nazaj grede bomo zamenjali vloge. Jaz bom govoril, vi boste poslušali."

Bili so v čudni zadregi, vendar so pristali na to, da se skupno vrnejo.

Govor na pokopališču

Novo iznenadenje je čakalo naše tri rojake na pokopališču. Prav ta neznanec je nastopil s poslovnim govorom Nacetu, toda njegove besede so veljale veliko bolj njim, ki so živi stali ob odprtem grobu. Janeza je posebno dirnilo, ko je opazil, da govornik povzema misel za mislijo njihov pogovor na vlaku. Med drugim je rekel:

"Kadar kdo teče, je znak, da se mu mudi. Da hitreje premerimo razdalje, se dandanes poslužujemo raznih motornih vozil. Vsak nov model prekaša prejšnjega v brzini. Podobno je, da se današnji mladini zelo nekam mudi. Vsak bi rad kar najhitreje prispel. Prispel je tudi tu v grobu ležeči rojak. Da, tudi on je žrtev brzine. Samo nekaj let mu je bilo treba v tujini, da je izrabil vse prilike in neprilike. Drvel je, drvel skozi življenje v vseh ozirih. Ni še dolgo, ko sem ga slišal reči: Izkoristi dneve, dokler si mlad. Ko boš star, bo prepozno. Ni mu prišlo na misel, da starosti dočakal ne bo. Toda moja naloga ni, da bi obsojal. Naj mu bo lahka zemlja avstralska, Bog mu bodi milostljiv sodnik! — Rajši pogledjmo nase, dragi rojaki, kako nam potekajo leta v tej sončni deželi. Nekateri drve z vso brzino, pa so vedno, kot pravi Francov: Avec les deux pieds dans le meme sabot — z obema nogama v eni cokli. Zaslužil si nekaj stotakov, da si jih dal za depozit na avtomobil. Zdaj pa delaš samo za odplačevanje avta, za popravila, za gorivo in zabavo. Pa še to dostikrat na račun pasu, ki ga moraš ujeti za eno luknjo od časa do časa. Leta pa ne gredo mimo nas, lasje

sivijo, hrbet se upogiblje — fant je postal staro drevo, ki na njem več ne najdeš sadu. Takih primerov premnogo poznam. Njihovo življenje je podobna "heraklejskega medu": dokler ga imaš v ustih, je jako sladak. Komaj si ga užil, grdo zagreni in zgaga te peče po njem. Da zatres ta neprijetni okus, se s pivom zalivaš...

Rojaki, vsi si želimo dolgega življenja, a sami si ga krajšamo. Komaj začnemo delati zjutraj, že nestrpno čakamo, kdaj bo večer. V ponedeljek že šteujemo dneve do naslednje plače in proste sobote. To je znak, da nam je življenje dolgočasno, zato drvim z vso hitrostjo v prepad, ki iz njega vrnitve ni. Bratje, postrgajmo stari kvas in napravimo sveže testo!"

★

Še in še je govoril in marsikomu se je zameglilo pred očmi, ko je pomislil, da je govornik tudi njega v živo zadel. Le žal, da je večina že po nekaj dnevih pozabila na govor. V vrtincih življenja je ribič za ribičem znova izgubil smer in prepustil svoj čoln vodnemu toku.

(Pride še)

PESEM ŽIVLJENJU

Ivan Burnik

Življenje hočem in mladost,
da vrne spet nazaj radost
se v dušo: pesem in ljubezen.

Odkar uklenil sem prostost
v verige pustih votlih gričev,
ne pojem več. Užaljenost,
gorjupi gnev v srce me grize:
Bledica bratov, skrb, težkost...

Povrni se, življenje mlado,
prinesi s pesmijo — sladkost!

TAKRAT

Ivan Burnik

Ko v gnezdih začivkajo mladi kosiči
in šoje ter...
ko se oglasijo prvi skržati
in s cicikanjem tresejo zadke...

Spomladi,
ko pastir zauka veselo,
ko bos gre nabirat robidnic,
takrat se s polja vrne dekletce
veselo s šopom marjetic.

Ko se ustavi na križadi
in jih ponese k pilju,
ko jih položi v kozarec Gospodu —
takrat smo vsi srečni.

“POD BOŽJO MISLIJO SMO”

SMISEL TRPLJENJA

BEZEN POGLED V ŽIVLJENJE NAM PO-
KAŽE, kako široko je kraljestvo trpljenja. Pod nje-
govim bičem se človek zvija kot črv in v srcu se
uporno ponavlja vprašanje: Od kod in čemu vse
to?

Zadnjič smo v delno osvetlitev tega problema
kratko navedli nekaj razlogov; a kraljestvo trpljen-
ja nosi v sebi polno skrivnosti, ki jih človek do
konca sveta ne bo mogel popolnoma objasniti.

Ali bi ne bilo koristneje na trpljenje gledati v
drugi luči?

Trpljenje je vsekakor nekaj slabega, proti če-
mur se je treba boriti, ali vendar skriva v sebi ne-
ko silo, ki jo moremo obrniti v svoj blagoslov.

★

“Sreča laže, bolečina govori vedno resnico”,
pravi Boetius. Govorica bolečine je trda in nepri-
jetna, a prepričljiva. Revščina, bolezen, naspro-
tovanje, preganjanje, neuspeh, narodna katastrofa,
izgnanstvo, smrt in podobno so zadeve, ki človeka
nagibajo k razmišljanju in često povsem drugače
usmerijo življenje. Trpljenje nas prisili, da zapu-
stimo nerեսno plitkost ter iščemo globin. Človek bi
rekel, da solze, ki namakajo oči, odstranjujejo me-
glo, ki slepi. Po trpljenju vidimo marsikaj bolje in
pravilneje.

Kaj ve o življenju tisti, ki ni nikoli trpel?

Človek, ki je šel skozi šolo trpljenja, bo laže
razumel brata v stiski in mu bo hitel na pomoč.
A kje naj oseba, kateri je trpljenje nepoznana
stvar, išče besede tolažbe za brate v bridkosti?

Znano je, da najdemo največ razumevanja v
družinah, ki so morale okušati vso trdoto življenja.
Sv. Vincencij Pavelski je želel zaupati otročiča
pravkar umrle vdove družini, ki je bila najbolj si-
romašna ter je imela največ otrok. Bil je prepri-
čan, da bo otrok tam najbolj ljubljen.

Sv. Vincencij je dobro razumel, da je trpljenje
šola bratske ljubezni.

★

Brez pomena je slepcu dopovedovati o barvah.
Enako je često brez koristi govoriti o duhovnih
stvarih človeku, ki se je zakrknil v svojo domišlja-

vost. A kopel trpljenja bo skoro redno prej ali slej
tudi takemu vrnila pravi pogled na svet in življen-
je. Posebno ti, ki imajo opravka z bolniki, često
doživljajo, kako je trpljenje uspešna šola ponižne-
sti in resnice.

Človek se z vso silo navezuje na ta svet. Gara-
in se muči za minljive dobrine, a za duhovne, ne-
minljive... nima časa. Spet so bolezen, starost,
onemoglost in smrt dragega bitja trdo, a potrebno
opozorilo, da je ta svet samo naše prehodno biva-
lišče in da se bo treba ločiti od stvari.

Trpljenje je torej v resnici sijajen učitelj živ-
ljenja.

Kristus ni prišel na svet, da bi odvezl trpljen-
je. On sam je trpel mraz, glad, žejo in utrujenost.
Bil je žalosten zaradi izgube sorodnikov in prijat-
eljev. Doživel je grenkobo smrti.

Toda s Kristusom je trpljenje dobilo čisto po-
seben pomen.

Njemu je trpljenje služilo kot s r e d s t v e
za rešitev sveta iz oblasti greha. S tem je bridkost
dobila z a d o s t i l n o vrednost in postala dra-
gocenost, ki ima to čudovito moč, da rešuje od po-
sledic greha. Trpljenje od tedaj igra silno vlogo v
zgodovini človeštva. Postalo je pogoj resničnega
napredka in dejanskega dviga človeka.

Iz tega razloga izbrane duše sprejemajo, celo
iščejo in ljubijo trpljenje. Ne trpljenje zaradi trp-
ljenja! To bi bilo zločinsko, ker človek ni rojen za
gorje, marveč za srečo. Plemenitim dušam je trp-
ljenje pogoj duhovnega napredka, sredstvo zadoš-
čevanja in orožje za osvoboditev od greha, ki je
glavna nesreča za človeštvo.

Kakor je Bog hotel, da človek svojo umno de-
lavnost pridruži njegovi ustvarjalni moči pri izpo-
polnjevanju sveta, tako je Kristusova želja, da ver-

niki s trpljenjem sodelujejo pri delu za-rešitev sveta. Apostol sv. Pavel je tako mogel reči: "Dovršujem na svojem telesu, kad manjka na Kristusovem trpljenju".

★

Kaj bodo materialisti rekli v tolažbo delavcu, ki se je vse življenje trudil za "socialistično zgradbo družbe", a je sedaj onemogel priklenjen na bolniško posteljo? Kakšno mesto imajo trpeči v njihovi "družbi"? Kakšen smisel daje trpljenju njihov nazor? Po njihovem umevanju je človek, ki iz kate-regakoli razloga ne more sodelovati pri proizvodnji, zajedavec, ki s svojim obstankom povzroča nepotrebne stroške in ovira napredek družbe. Ni čudno, da imata tu obup in samomor često zadnjo besedo.

Kako vzvišeno pa je krščansko mišljenje glede tega mučnega vprašanja! Bolniki, trpeči in onemogli pri nas niso odveč, temveč igrajo nad vse odlično vlogo pri delu za rešitev sveta. Njihovo delovno orodje, njihovo orožje za osvoboditev je trpljenje, pridruženo trpljenju Križane-ga na gori Kalvariji.

Mladi in zdravi GRADIJO svet s svojim umom in s svojimi rokami. Onemogli in trpeči pa svet REŠUJEJO s svojim trpljenjem.

★

Po vsem tem, kar je bilo rečeno o vrednosti in smislu trpljenja, bomo lažje razumeli sv. Vincencija Pavelskega, ki je sam zelo bolan imel navado reči: "Če bi mi vedeli, kakšni dragoceni zakladi so skriti v naših boleznih in prezkusnjah, bi jih sprejemali s tako hvaležnostjo, kot sprejemamo resnično dobroto."

Naj to razmišljanje vlije poguma in tolažbe vsem bratom in sestram v bridkosti!

Naši trpeči so najodličnejši člani naše skupnosti.

Naš blagoslov so!

Pri tem mislimo s posebnim spoštovanjem na naše trpine z rudarsko boleznijo.

Naj vsem dragi Bog nakloni moč, da bodo mogli vdano vršiti svoje poslanstvo trpljenja in s tem reševati sebe, slovensko skupnost in ves svet!

"Blagor žalostnim, zakaj ti bodo potolaženi" (Mt. 5,5).

"Naša luč".

POGOVOR

Mlad orel, pomlajen od pomladi, je neviden žvižgal v modrini.

"Ej, prijatelj moj, tale lepo in brez skrbi živi!" je rekel guslar in pokazal v višavo. "Od vseh živih bitij na zemlji samo on pozna slasti življenja brez bridkosti..."

"Da, dobro živi ta kokošji tat in ropar", je pripomnil Tadija in takoj podvomil, "ali se nam pa samo tako zdi. Ampak, veš, ta slepota narave mi ne ugaja. Čebelo, postavim, ki v kratkem poletju napravi tisto prelepo čudo iz cvetja in satja, kmalu neusmiljeno pokosi, a temu roparju, ki seje samo smrt, pa daje sto in tudi dvesto let življenja! Mar to ni krivica in dokaz, da Boga ni, ali pa da slabo in narobe gospodarji, naklonjen bolj smrti kakor življenju."

"Zato je pa čebel veliko, orlov pa malo; vidiš, tudi v tem so neki skrivni računi," je branil guslar, če ne Boga, pa njegove skrivnosti.

(Mihajlo Lalič: SVATBA)

TONČEK IZ POTOKA

Povest
Spisal p. Bazilij

ZDAJ KO JE IMEL TONČEK HLAČE, je začel hoditi tudi v cerkev. Čevlje je dobil po Janezu, kateremu so bili že dolgo premajhni, in je obul namesto njih škornje. Navadno sta šla z Nežiko z roko v roki nekaj metrov pred ostalimi proti Stični.

Prvič sta oba gledala po strani, ko je gospod župnik stopil pred oltar in so se na koru oglasile orgle.

"Ježeš, kaj bo pa zdaj?"

Ánčka jima je zašepetala, naj bosta pridna, ker je Bogek na oltarju. Za trenutek sta ostala pozorna, nato pa sta prav enako radovedno kot prej vrtela svoji glavici. Kaj bi ne! Gospod so se obračali pred oltarjem kot mati, kadar imajo peko. Le poglej jih! Saj zeleni plašč kar frfota okrog njih, ko se odpravijo h knjigi. Poleg tega zađaj buči, kot bi vlekel Martinek deset harmonik hkrati. Dekleta in fantje pa se deró kakor za stavo. Menda si vsak prizadeva, da bi ga najbolj slišali iz gruce. In ko so gospod zlezli po stopnicah na prižnico, je nekajkrat zabobnelo kot v potóškem mlinu.

"Zakaj pa so tako hudi?" je Tonček boječe vprašal Ánčko.

"Na vaju se krega, ker ne daste míru."

In potem sta obema zlezli glavici nekam med ramena, dokler se gospod ni naveličal tolči s pestmi po deski in se je zopet prikazal pred oltarjem. Glej, glej! Sedaj je začel pa fant v rdečem krilecu tekati okrog. Celo zvoniti se je spravil, da je Tonček ostrmel ter pocuknil dvojčico za rokav. Le kateri kravi je ukradel zvonec?...

Pa je bilo le lepo.

Doma sta se nato pogovarjala samo o nedeljskem doživljaju.

Potem je Tonček mislil na dečka v rdečem krilecu, ki je zvončkljal pred oltarjem... Ko bi smel še on postati strežnik! Enkrat na teden bi pa že zlezl v krilce, zlasti še tako lepe rdeče barve in za tako službo. Samo da še ne zna drdrati tistih prečudnih besed, ki niso noben očenaš, kakršnega molijo doma. Ojej, teh ne bi znal tako hitro!

In je sklenil, da bo ministriral najprej doma. Postavil se je v kamri pred skrinjo, potem pa skakal pred njo ter zvonil s starim kravjim zvoncem, da je šlo vsem skozi ušesa.

"Tak boš že enkrat nehal?" se je ujezila mati.

Oče pa se je smejal: "Še fajmošter bo naš Tonček. Kakor rajni brat Anton, ki je pasel grešne ovčice v Kopru na Primorskem..."

Tonček je kmalu napredoval iz ministranta v gospoda. Nekaj časa mu je ministrirala Neža. Toda dekle si je domišljalo, da mora knjigo prenesti Tonček, ker njej še za zvonjenje zmanjkuje časa. Tonček pa hud! "Kdaj si že videla, da gospod sami prenašajo knjigo?" jo je spodil. In spomnil se je na starega mačka, ki je bil pri hiši menda samo za nadlego. Nobene miši se mu ni ljubilo zagrabit za repek in naj bi ga z njim sčebetala po smrkcu. Kamor si ga posadil, povsod ti je obselel, dokler ga ni klicala lakota k skodelici pod ognjiščem.

Temu je poveril Tonček službo ministranta. Ni mu ušel kakor sitnica Neža. Mirno je sedel za "potoškim gospodom" in dromljal, češ: "Daj me, kamor hočeš, samo da mi ne nagajaš!" Tonček je prevzel namesto njega zvonjenje, kot "gospod" pa je brnjal po starih mašnih bukvah rajne babice.

★

"Hlače že imaš, kakopak! Tudi cerkve si se že privadil. Zdaj pride na vrsto šola," je nekoč Tonček povedal oče. Kaj rad je včasih pomodroval s svojim hlačkom.

"Šola?" je ta debelo pogledal.

Poznal jo je po pripovedovanju sestre Ivanke. In je že vedel, da pomeni šola drugačne skrbi, kakor je ugibanje, kako boš zakril luknjo na kormolcu in se izmaknil materini palici. Šola te priklene k učenju in pisalni tablici... Je vse lepše ostati vedno doma!

Toda oče so rekli: "Hlače že imaš, zdaj pride na vrsto šola..." O, na račun hlač in fantovske časti pa sprejme tudi šolske skrbi na svoja mlada ramena!

Nič ni bilo kruha iz moke. Ko je oče najmlajša dva prignal po nedeljski maši k stiškemu šomaštru Francetu Kovaču, se je ta zasmejal v svojo sivo brado: "Naka, preveč sta še pri tleh, da bi ju posadil v šolsko klop. Saj bi glavice ne videl izpod nje. — Koliko pa sta stara?"

"Sedem sta jih odbrenkala," je kratko povedal oče.

"Že? — Kar domov z njima! Pa ob preklo ju

priveži, mogoče se bosta vendarle kaj potegnili!"
"Samo da ne bodo gospod hudi, če bosta le-
to osorej z glavama pod stropom," se je na ves
glas zasmejal oče, pograbil svoja malčka in ju od-
peljal.

Zunaj pa oba v vek! Menda sta res verjela,
da bosta vse leto privezana k prekli kakor fižol...

Tako je Tonček spoznal, da hlače le niso do-
volj, če fanta ni kaj, ki jih nosi. Vendar je bil
potoški hlaçon nanje še vedno od sile ponosen,
čeprav so ga včasih — kadar je preveč tekal sem
in tja — ožulile robate hlačnice prav do krvi.

PASTIRICA KRAV'CE PASE...

Neko sončno popoldne ni bilo na paši prav nič
lepo. Čeprav je že jesen lezla v deželo, vročina ni
hotela pojenjati. Zato se Tončkov kričeči glas ni
razlegal po potoški rebri.

Krave pa nemirne, da niti palica ni zalegla.
Saj ti je bilo obadov, da je strah. Repi so veno-
mer otepali na desno in levo.

Tonček bi šel rad s Klančarjevim Lojzom v
žvogarjevo gmajno. Menda je staknil šoje in jim
nastavil limanice. A kaj, ko bi bile krave takoj v
škodi! In Nežike ne more pustiti same. Še materi
bi ga zatožila, da noče pasti, kakor mu je naroče-
no... Lojz gre lahko, saj imajo pastirja! V Potoku
mora pa Tonček opraviti namesto njega. Janez je
že prenehal s šolo in pomaga hlapcu. Ali pa očetu
v mlinu, če se ne potepa z nekdanjimi sošolci.

"Tone, poglejva za lešniki!" se je spomnila
Nežika in dregnila svojega brata, ki je zleknenj v
travi gledal v nebo in štel bele oblačke.

"Maram za tiste piškave lešnike!" je bil danes
kratek. Saj! Da bi ji pripogibal veje in bi jih na-
trgala poln predpasnik. Potem pa bi jo z njimi
ubrala domov ter jih pojedla z Ivanko kakor zadn-
jič. Naka! Tone noče več v past!

"Bova delila," je priganjala sestra. "Najlepše
dobiš ti!"

Ho, ho! Kaj se spomini nežasta Neža! Nak,
danes ga ne spravi iz sence! Vstal bo, ko bodo
prišle krave na rob, drugače ne. Primojkokoš, da
ne! In če se vse na glavo postavi! Takole: Tonček
je bil naenkrate na glavi, z umazanimi nogami pa
je otepal proti sestri, da se je dekletce takoj uma-
knilo.

Potem je pastirček zopet obležal v travi. Kar
leže je leno pobral drobnarijo, ki mu je pri stoji
na glavi padla iz žepov: frnike, kos železa, vijak
kolesljevega sedeža in ne vem kaj še vse...

Nežika pa mu ni dala miru. Le kaj jo je pri-
jelo, da jo ravno danes tako mičejo lešniki?

"Če rečem, da ne grem! Sitna si kot Liska, ki

bi najrajši samo deteljo žrla. Kar sama pojdi! Me-
ne ne spraviš nikamor," se je brat skoraj razjezil.
Začel je pometati s palico po travnih bilkah, da so
pisane glavice kar letele in so tudi čebelice nemirno
iskale varnejši prostor.

"Grem!" se je Nežika vdala in stekla sama pro-
ti hosti.

Tonček je bil prepričan, da bo prišla nazaj.
Sama ne bo ostala dolgo v grmičju in brez palice
itak ne bo nič dosegla. Ho, ho! Potem se ji bo
smejal. In prav nalašč se ne bo premaknil z mesta!
Primojdunej, da ne!

Nekaj časa je bilo vse tiho, nato je iz gozda
na drugi strani odjeknilo Nežino petje. Hotela je
bratu pokazati, da se ne boji. Ali pa jo je ravno
strah pred "gozdnim stricem" privil, da je gonila
venomer eno in isto:

"Oj boter, prid' noter,
t' bom lešničkov dal,
boš te vse potolkel,
bom druge nabral..."

Ko je pesmico ponavljala četrtič, je njen gla-
sek utihnil, kot bi odrezal.

Tonček je čakal in polglasno mislil: "Če je na-
šla lešnike, bo tiho. Če pa se je zbodla v robidov-
ju, bo kmalu z vekom nazaj..."

Nič.

"Kaj naj prinesem za lešnike cajno?" se je
zadrl, da je še Ruda, ki je v bližini mulila travo,
dvignila glavo in pogledala pastirja.

Se vedno vse tiho.

Čez nekaj časa je sestra vsa upehana pritekla
iz hoste.

"Tone, Tone! Zajec spi... Prav zares!" je ko-
maj spravila iz sebe.

Oha! To je pa nekaj novega in zanimivega:
zajec spi...

"Kje? je hlastnil.

"Tamle pod grmovjem."

In Tonček je na mahh pozabil, da mora do ve-
čera ležati v travi. Takoj je bil pokonci in že sta
jo s sestro cvrla proti gozdiču.

"Tamle, glej!" je pokazala Nežika pod grm.
"Psssst!..."

Res kakih pet metrov pred njima je bil — divji
zajec. Lepo zleknenj in nič hudega sluteč je ležal
med praprotjo pod grmovjem ter naslanjal glavo-
na prednje tace. Pa kako velik in lep! Gotovo niti
lovec Blažon nikoli ni dobil lepšega! Zato ga je
Tonček gledal s tem večjim užtkom. Kar videl je,
kako se mu med dihanjem dviga prsni koš...

"S palico ga bom," je šepnil sestri.

"Ne, jaz ga moram! Jaz sem ga našla," mu
je Nežika potegnila palico iz rok.

"Pssst, goflja! Prav čakal te bo, ko vpiješ kot sraka!" ji je hotel vzeti palico. Neža pa jo je rajši vrgla daleč v hosto.

Tone je sestro jezno udaril po rami in skočil za palico, deklica pa je že korak za korakom stopicalo proti zajcu.

"Za roko ga bom!"

Tonček se je razjezil. Navsezadnje bo zares sestra ujela zajca in potem se mu bodo doma vsi smejali: fant je in ga punca užene...

Naka, Rajši nič!

Na ves glas je zakričal, da bi zbudil žival, obenem pa hotel sestri zastaviti pot. A bila je urnejša kot on, stekla je pred njim in se zviška zagnala na zajca. Brat pa za njo...

Potem se je daleč naokrog razlegel Nežin jok...

"Fuj! Uuuuu..." je raztegnila usta in izvlekla svoje prste iz zajčjega telesa ter jih med glasnim jokom držala od sebe. "Poginil je, ne pa spal!"

Tonček, ki ga je sestra na srečo prehitela, se je na ves glas zasmel: "Ha, ha, ha! Neža je zajca ujela, zdaj si bo pa prste oblizovala..."

Zajec je že tako smrdel, da se je moral brat prijeti za nos. "Še ti se daj, če se moreš," je nagajal sestri, ki je še vedno stala na nesrečnem kraju in tulila na žive in mrtve. "Vedel sem, da je poginil."

"Figo si vedel," je še glasneje zavekala Neža in se pognala v Tončka, da ji je komaj ušel. Nato je odhitela k potoku, da si umije roke.

Tonček je medtem s palico obrnil zajca, ki so ga na drugi strani že načeli mravljinčiči in pomagali črvom. Seveda! Zadet je bil iz puške, a je lovcu ušel. No, ga je pa zato Neža ujela! In on njo...

Od samega dolgega časa se je nečesa domislil. Kaj, ko bi se šla s sestro pogrebce in bi zajca zakopala? — Takoj je bil pri Nežiki, ki se je že umila in si pravkar ob predpasnik brisala roke ter od solzá mokri obraz.

"Nežika, zakopajva grdega zajca, da bo mir! Tudi povedal ne bom nikomur," je začel Tonček in v žepu držal figo. Saj je tako vedel, da bo doma vse strebežljalo. — O, naš Tonček je znal ubrati prave strune! Sicer bi ne spravil sestre za noben denar k živali.

"Midva bova pogrebca, zajec pa mrlič," je pojansnil in že sta hitela čez travnik. Spotoma je Tonček napodil krave z roba in tekkel po desko, na katero se je slučajno domislil. Ležala je na bregu

potoka: gotovo jo je ob kakem naliivu prinesla voda od Bog si ga vedi kod.

"Kar tale krtina naj bo grobek," je povedal in že sta kopala z Nežiko v rahlo zemljo.

Nato sta zbežala s palicama zajca na desko in ga pobožno nesla preko travnika na "pokopališče".

"Bingale, bongale, v jam' co zvoni, štirje ga nesejo, eden pa spi...
Bingale, bongale..."

In spet od začetka, da se je razlegalo po vsej dolini. Nekje daleč v gozdu se je oglasil Lojz in ju zategnjeno oponašal.

"Bingale, bongale..."

Prinesla sta "mrlička" do jame, kjer je Nežika glasno zavekala. Tonček pa je porinil zajca v grobek in začel s pokopom. Pomagala mu je tudi sestra in končano je bila v travi spet samo krtina. le nekoliko večja od prejšnje...

Sonce se je nagnilo za hrib in krave so začele mukati ter siliti domov. Otroka sta jih pognala preko lesenega mostiča in po cesti proti domu. Kmalu sta sedela za mizo pri soku, kjer je začel Tonček hujskati hlapca, naj vpraša sestro, kako je lovila zajca...

Saj je pri obljubi, da ne bo nikomur povedal poldanskega dogodka, držal v žepu figo. Bil je prepričan, da figa drži bolj kot pa obljuba.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

Po £ 2-0-0: Renzo Trinko, Albina Kern, Štefan Močilnik, Anton Šajn, P. Venika;

Po £ 1-0-0: Albin Drašček, Janez Jamšek, Ivan Mavrič, Rudolf Uljan, Branko Kale, Savo Bec, Ignac Kotnik, Ivan Kržman, Ivan Rožbar, Franc Matjašič, Jože Konda, Ludvik Pirnat;

Po £ 0-10-0: Anton Cevc, Jože Vouk, Angela Medjites, Ivan Žele, Rafael Turk, Angel Čarigo, Jože Žabar, Janez Kveder, Rihard Twrdy, Jože Mazora, Slavko Jaklič, Štefan Boelckey;

£ 0-5-0: Maks Namestnik; £ 0-2-0: Franc Pavlovic.

Tudi tem darovalcem iskren. Bog povrni! Darovi za SKLAD so tista pomoč, ki vzdržuje list na 32 straneh. Brez njih bi to ne bilo mogoče.

Upamo, da ta vir tudi v drugi polovici leta ne bo usahnil. Priporočamo se vsem tistim, ki se doslej še niste oglasili z naročnino in ali darom za SKLAD.

O USPEHIH AVSTRALSKE INDUSTRIJE

M. Oppelt

V AVSTRALIJI DANES DELUJE ENA NAJVEČJIH železarn in jeklarn na svetu. Stoji v kraju **Port Kembla**, N.S.W., poleg mesta Wollongong. Njena produkcija znaša 600,000 ton letno. Drugi dve važni jeklarski središči sta **Newcastle** v N.S.W. in **Whyalla** v S.A.

Letta 1948-49 je avstralska produkcija jekla znašala 1,200,000 ton, deset let pozneje je že presegla število 3,200,000 — povečala se je torej kar za 167%. V tej panogi dela veliko novih naseljenec, približno 31% celotne delovne sile.

V Port Kemblu so nedavno odprli tudi tovarno, ki izdeluje pločevino in zadostuje za 50% avstralskih potreb. To se pravi: dočim je bilo treba poprej vsa pločevino uvažati, je sedaj uvoz padel na polovico. To prihrani Avstraliji vsako leto milijone v tuji valuti, ki je poprej morala iti v inozemstvo.

Uspehi železarske in jeklarske industrije se kažejo tudi v tem, da se je uvoz hladilnikov, pralnih strojev in avtomobilov znatno zmanjšal in se omenjeni predmeti izdelujejo doma. To je živ primer, kako domača industrija lahko prihrani deželi milijone.

Poglejmo še na produkcijo premoga.

Zvišala se je za 38% in znaša sedaj 20 milijonov ton letno. Pri tem je treba vedeti, da je Avstralija geološko ena najstarejših celin in zato zelo bogata s premogovnimi ležišči. Poleg črnega premogaa imamo velika odprta ležišča rjavega premoga, n. pr. v Morwellu, Vic. Takoj na mestu ta premog izkoriščajo za proizvodnjo plina, ki ga pošiljajo v Melbourne po 200 km. dolgem plinovodu.

Vsak četrti Avstrelac ima avtomobil in to postavlja Avstralijo na četrto mesto — pred njo so le Združene države, Anglija in Kanada. V enem samem letu (1959) je bilo registriranih 240,000 novih motornih vozil. Mogočne General Motor, Holden, Ford in podružnice znanih angleških in ameriških znamk avtomobilov izdelujejo danes na tisoče avtomobilov in nadomestnih delov tu v Avstraliji. Pred nekaj leti se je komaj komu sanjalo, da bo prišlo do tega. Skoraj vsa vozila je bilo treba do nedavno uvažati in jih plačati v dragoceni valuti. Še druge inozemske tvrdke — nemška Volkswagen in italijanska Fiat — so poskrbele za montažo svojih avtomobilov v Avstraliji.

Dotaknimo se še vprašanja tekočih gorivov.

Lani so avstralski vozači porabili dva in pol milijona bencina. Petrolej — iz njega se pridobiva

bencin — je pa treba uvažati. Lani je morala Avstralija plačati za to prepotrebno gorivo skoraj 98 milijonov funtov! Uvažajo ga predvsem iz arabskih dežel, precej pa tudi iz Indonezije. Avstralske čistilnice ga pretvarjajo v bencin in druge proizvode.

Marsikdo se sprašuje: kaj se bo zgodilo, če bi bila Avstralija naenkrat izolirana in bi ne mogla več dobavljati petroleja od zunaj? V Avstraliji sami namreč do danes še niso odkrili močnih ležišč petroleja, ki bi deželo v zadostni meri oskrboval in bi uvoz postal nepotreben. Človeku se to čudno zdi, zakaj geološko tako stara celina bi morala imeti — poleg drugih rudnih bogastev — tudi petrolej. Le odkriti ga je treba...

Res so že več let v teku podzemna raziskovanja, ki pa dosedaj niso pokazala uspehov. Upajmo pa, da bo Avstraliji mogoče — z odkritjem ležišč — premostiti to veliko pomanjkljivost, ki deželo šibi ekonomsko in strateško.

JURČIČEV JURIJ KOZJAK je doživel že četrto izdanje v francoščini, seveda po zaslugi znane dr. Ferdinanda Kolednika. Največji francoski moderni pesnik, Paul Claudel, je dal prevajalcu naslednje priznanje: "Dragi gospod! Z velikim veseljem in zanimanjem sem prebral Jurčičev roman v Vašem prevodu. Iz dela kipi preprostost in barvitost, razgibanost in zanimivost. Nedvomno bo zelo velik uspeh, zlasti pri mladini." — K temu naj pripomnimo, da je dr. Kolednik poskrbel za prevod Jurija Kozjaka že v 30 raznih jezikov.

GA. GIZELA HOZIAN, prekmurska rojakinja, živeča že dolgo vrsto let blizu Chicaga v ZDA, se je zavzela, da zbere kolikor mogoče veliko starih prekmurskih pesmi in jih reši pozabe. Pozvala je vse Prekmurce in Prekmurke, da ji pošljejo, kar imajo. Pohvali se, da uspeh ni slab. Mnogi so se že odzvali. Tem obeta v Amerikanskem Slovcu: "O priliki bomo vse zbrane pesmi zospevali in re-kordirali". Nekaj takega dela so pa že naredili in razposlali interesentom. Nekdo se ji zahvaljuje: "Trak s pesmimi sem poslal naravnost v Ljubljano v muzej. Vse so z veseljem povzeli in težko več pričakujejo. Večino pesmi, ki ste jih poslali, v Ljubljani še niso poznali." Ga. Hozian je vsa navdušena, ko vidi, da "naši ljudje šče radi spevlejo in so nešterni pri tom zbiranju zelo agilni."

ZA POVEZAVO RAZKROPLJENIH SLOVENCEV

Objavljamo zopet dvoje poročil v zadevi SIZ, ki je bil že večkrat o njej govor na straneh MISLI.

Prvo poročilo smo prejeli iz Argentine s prošnjo za objavo.

Drugo je povzeto iz Ameriške domovine 29. marca 1960. Iz njega spoznamo, kako Slovenci v ZDA gledajo na zamisel Slovenske izseljenske zveze (SIZ). — Ur.

Iz Slovenske izseljenske zveze

MISEL POVEZAVE VSEH SLOVENSkih IZSELJENSKIH DRUŠTEV, ki so jo sprožili slovenski izseljenski duhovniki v Evropi, je že toliko dozorela, da bo pripravljali ali iniciativni odbor Slovenske izseljenske zveze že v kratkem lahko obravnaval vprašanje pravil in izpeljal volitve definitivnega odbora. Pripravljalnemu odboru so svoj pristop v Slovensko izseljensko zvezo javila številna društva iz Južne in Severne Amerike, iz Evrope in Avstralije. Vsa ta društva prejemajo "Vestnik SIZ", v katerem so objavljene vse novice iz življenja Slovenske izseljenske zveze. V številu 7 tega Vestnika je bil tudi objavljen osnutek pravil in so bila vsa društva naprosena, da ta osnutek preučijo in pošljejo pripravljalnemu odboru svoje pripombe in predloge.

Na podlagi odgovorov društev se bodo sestavila definitivna pravila, ki bodo predložena občnemu zboru SIZ v odobritev. Nato se pa bodo v smislu sprejetih pravil izvolili stalni organi zveze.

Pripravljalni odbor, ki ga vodijo slovenski izseljenski duhovniki v Evropi, je opravil in še opravlja veliko delo. Že samo izdajanje Vestnika predstavlja lepo delo, saj povezuje slovenska društva po vsem svetu. **Veliko priznanje je vzbudil tudi stenski koledar za 1.1960, ki ga je izdala SIZ in ki je sestavljen iz dvanajstih lepih razglednic, ki predstavljajo znane slovenske kraje.**

Vsa slovenska izseljenska društva in sploh vsi zamejski Slovenci imajo velik interes na tem, da postane Slovenska izseljenska zveza čimprej naša osrednja izseljenska organizacija, ki bo skrbela za vse Slovence po vsem svetu.

Potreba po organizaciji vedno večja

V zadnjih letih so slovenski duhovniki v Evropi prišli na misel, da bi bilo potrebno povezati po svetu raztresene slovenske ljudi v "Izseljeniško zvezo". Ustanovili so pripravljalni odbor in začeli priprave za ustanovni občni zbor. Zveza naj bi zajela vse Slovence na vseh zemljinah, kjerkoli so se že

naselili. Njen glavni namen naj bi bil ohranjati slovensko narodno zavest in zvestobo katoliški veri.

Po dogovoru s svojimi duhovniki je pok. škof dr. G. Rožman tekom svojega zadnjega obiska v Evropi sprejel nalogo, da bo uredil v Združenih državah vse potrebno za izvedbo nove organizacije. Pri tem so nastopile nekatere ovire, ki so ga zadržale v taki meri, da je izvedbo načrta odložil.

Na pogrebu pokojnega škofa v Lemontu zbrani duhovniki ljubljanske škofije so sklenili prevzeti naloge, ki jih je doslej vršil med Slovenci pokojnik. Za predsednika te duhovniške organizacije je bil izvoljen msgr. Matija Škerbec, č. g. J. Varga je prevzel tajništvo in referat za Izseljeniško zvezo.

Ta dva sta za nedeljo popoldne 13. marca sklicala sestanek zastopnikov vseh slovenskih društev, z izjemo verskih in političnih, v Baragov dom na pripravljalni sestanek. Povabilu so se odzvale sledeče organizacije: Kres, Korotan, Slavcek, Lilijski, Slovenski šoli pri Sv. Vidu in pri Mariji Vnebovzeti, Slovenski oder, Liga S.K.A., Baragov dom, Slov. kat. akad. starešinstvo, Prosveta B.D., Krog, Zveza slov. protikom. borcev, SAVA (Slov.-amer. visokošolci), Cirilmetodijsko gibanje in zastopnika AD ter KSKJ.

Sestanku je predsedoval msgr. Škerbec, ki je v kratkih besedah razložil njegov namen. Tajnik č. g. J. Varga je nato prebral poročila o Zvezi in njenem delu, ki jih je dobil iz Evrope od glavnega predsednika in gl. tajnika. Povedal je, da "Izseljeniška zveza" še ni dokončno ime. Nekaterim to ime ne ugaja in bi bilo morda prav, da izberemo kako drugo. Po njegovem naj bi bilo v zvezi s pok. škofom G. Rožmanom — kot "Rožmanova zveza".

Organizacija bi se naj izvedla na ta način, da bi se ustanovili najprej krajevni odbori, ti bi izbrali nato kontinentalni odbor za ZDA in Kanado. Kontinentalni odbori bi nato izbrali glavni odbor.

Taka je splošna zamisel, podrobne stvari je treba še premisliti in sestaviti pravila in poslovnik. Ta bodo brez dvoma prikrojena potrebam posameznih držav, važno je le, da so cilji isti.

Zastopniki posameznih društev, ki še niso načelno razpravljala o vprašanju organizacije in svojem vstopu vanjo, so predložili, naj bi se jim dal na razpolago potreben čas, da to urede v okviru svojih društev. Predlog je bil sprejet, nakar je bilo določeno, da bo č.g. Varga, ki je ostal tajnik pripravljalnega odbora, sklical v primernem času nov sestanek, na katerem bo končno izvoljen pripravljalni odbor.

Z Vseh Vetrov

CHICAGO JE ZA NEW YORKOM največje mesto v severni Ameriki. Tam je že delj časa za prvega pomožnega okrajnega pravdnika Slovenec po imenu **Franc Ferlič**. Rodil se je v Ameriki, njegov oče je pa bil doma v Gorenji Dobrovi pri Škofji Loki. Materino dekleško ime je bilo Cilka Perko in je bila doma v Poljanah ob Sori. Franc Ferlič dobi v roke vse preiskave in pravde o čikaških škandalih, ki o njih ves svet toliko sliši. France ima nad seboj samo enega "bossa" in to je državni pravdnik Ben Adamowski — Poljak! Prav zanimivo je, da babilonsko zmešnjavo čikaških škandalov urejujeta in skušata očistiti dva Slovana — Poljak in Slovenec. Vsa poročila trdijo, da vršita svojo nalogo na moč odlično.

SRBSKI BEGUNCI so nasledli Trujilu v Dominikanski republik. Ko je Castro na Kubi postal diktator, je Trujilo zamislil načrt, kako novega vladarja pregnati s Kube. Sklenil je ustanoviti tujsko legijo in napasti Kubo. Med drugim je nabiral prostovoljce tudi v Parizu med grškimi in srbskimi begunci. Ni jim povedal, kakšne načrte ima, le zaposlitev v svoji deželi jim je obetal. Kakih 50 Srbov se je priglasilo, ki so pa — razočarani — šele v "novi domovini" zvedeli, da bo njihova "zaposlitev" v tujski legiji. Preden se je pa ta organizirala, je Trujilo svojo zamisel opustil. Grki in Srbi so postali odveč. Vtaknili so jih v ječo in tam so prebili dolge mesece brez stikov s svetom. Končno so vendar dobili zvezo z rojaki v Ameriki in njihove organizacije ugibajo, kako te nesrečnike rešiti iz Trujilove ječe.

SVETE VIŠARJE slavijo letos 600letnico božje poti. Nedavno je stekla do vrha hriba električna vzpenjača, da je zdaj romanje k višarski Mariji prava igrača. Pa tudi same Višarje so električno razsvetljene. Še več, kuha jim in greje, jih elektrika. Ob vseh teh novostih, ki so seveda kaj dobrodošle, je pa ostalo vprašanje obnove svetlišča in cerkvenih poslopij nerešeno. In vendar je vse polno reči, ki kričijo po popravilih in obnovah. Na prošnjo župnika iz Žabnic, kamor spadajo Sv. Višarje, se je v Clevelandu, ZDA, ustanovil odbor, ki pobira prostovoljne darove za popravila na Višarjah. V tem odboru sta poleg drugih odličnikov tudi pisatelj Karel Mauser in zdravnik dr. Škur.

FRANCIJA DO BEGUNCEV ni več tako dobrasna kot je bila do pred kratkim. Znano je, da

so se v preteklih letih begunci iz Jugoslavije zaleteli v Nemčijo ali Francijo, zakaj Avstrija in Italija jih po večini vrneta. Zadnje čase se je pa Francija spomnila nekega zakona od aprila 1959, ki omejuje beguncem pravico zatočišča na njenem ozemlju. Mnogim kar na lepem odločijo rok, kdaj morajo izginiti čez mejo. Odrpta jim je še Nemčija. Seveda rahlo povezana slovenska skupnost v Franciji skuša rešiti, kar se rešiti da, pa ne vedno z uspehom. Posebno se trudita pri uradih slovenska duhovnika v Parizu gg. Čretnik in Flis.

JAKOB PETELIN, slovenski Ribničan, ki je pred več ko 300 leti presenečal glasbeni svet s svojimi kompozicijami pod imenom **Jacobus Gallus**, je bil na sporedu koncerta, ki ga je letos v aprilu priredil clevelandski "Institute of Music". Zapeli so Glorijo in Benedictus iz Gallusove maše, ki je izšla v Pragi leta 1580. Ta maša je ena od šestnajstih, ki jih je takrat Gallus izdal. Gloria je uglašena za sedem glasov: dva soprana, dva alta, dva tenorja in en bas. Benedictus pa je štiringlasen. Clevelandskemu Institutu je mašo prestavil v današnjo partiturno obliko pevovodja Korotana, Metod Milač. Gallusov original hrani British Museum v Londonu. Poleg Gallusa so prišli na spored tega velikega koncerta največji glasbeni mojstri sveta.

"DOMOVINO V SLIKAH" bodo kazali v Slov. Narodnem Domu v Clevelandu, je napovedovalo neko vabilo pred veliko nočjo. Kakih 200 Slovencev se je odzvalo vabilu. Ob napovedani uri so jim paz odra povedali, da filma ne bo mogoče kazati, pač pa bosta govorila Titov konzul iz Pittsburgha, Drago Novak, in prosvetni minister iz Ljubljane, Bogdan Osolnik, ki je bil na obisku v Ameriki. Ljudje so dvignili protest in Osolniku stavili nekaj tako osoljenih vprašanj, da je izginil z odra in se odpeljal v spremstvu policije.

SLOVENSKE SENATOR v Washingtonu, Frank J. Laushe, je ob isti uri v drugi dvorani v neposredni bližini Narodnega Doma na banketu ameriških in jugoslovanskih veteranov govoril v nevarnosti komunizma. Svaril je Ameriko, da Hruščevu ni verjeti, ko propagira idejo mirnega sožitja ali koeksistence. Komunizem ni niti za las popustil, je zatrdil senator, od svojega načrta, da si mora podvreči ves svet, seveda tudi Ameriko — in to še posebno. Laushe se torej ni dal prav nič premotiti Nikiti, ki se je mnogim drugim Amerikancem ob svojem obisku tako zelo "prikupil"...

Izpod Triglava

DR. IVANA PREGIJA so vendar omenili v ljubljanskem dnevniku DELO. Pisali so, kot posnemamo iz Svobodne Slovenije: "Njegova nemirna pot iskanja je zanašala njegovega duha nazaj v pokopana stoletja naše zgodovine in oživila ljudi iz njih. V njih je iskal tista njihova svetla stremjenja, ki vodijo človeka do spoznanja samega sebe. Ta osnovna misel je tudi usmerila njegov jezik, in slog, ki skoro nikjer ni naraven. Tudi vse lepote njegove besedne umetnosti so bolj miselne kot prirodne. Toda to ni bila ovira, da iz njegovih del ne bi zaživela v svoji lepoti njegova rodna pokrajina — tolminska zemlja. Zemlja in njen človek. To pa je tudi temeljna odlika pisatelja Ivana Pregija. Človek, ki je izšel iz svoje zemlje in jo oživil, kolikor je bilo v njegovi moči, tak umetnik je storil veliko. Ustvaril je mnogo: opisoval je resnično življenje v tolminskih novelah, napisal povesti iz starih časov in iz svojega, kritike, eseje. Z njim smo izgubili umetnika, ki je bil v prvem desetletju po prvi svetovni vojni eden od najbolj vidnih slovenskih literarnih delavcev, samosvojega človeka-umetnika ter oblikovalca sloga in jezika."

V CELJU imajo politično šolo za mlade ljudi, kakor tudi po drugih večjih središčih. Celjsko šolo obiskuje kakih 80 mladincev, skrbno izbranih iz raznih komunističnih mladinskih organizacij. Šola ima namen, da vzgoji kader "zgrajenih" komunističnih propagandistov, ki bodo vedno znali med ljudmi postaviti tako besedo, da bo v skladu s politično "linijo", ki jo določa "partija".

"PEVSKA ZVEZA" v Sloveniji — če bi še obstajala — bi letos obhajala svojo 40letnico. Menda se bo redko kdo od bralcev MISLI spominjal nje-nega odličnega delovanja od 1.1920 do druge svetovne. Ustanovili so Pevsko Zvezoglasbeni strokovnjaki: Marko Bajuk, Franc Kimovec, Stanko Premrl, p. Hugolin Sattner in učitelj Wagner. Najbolj delaven je bil pri njej Marko Bajuk. Danes živi v Argentini in nosi že več kot osem križev. Na prošnjo uredništva Svobodne Slovenije je napisal nekaj spominov in list jih je objavil. Je pač tako, da mora spomine na nekdanje kulturno delo v domovini spet in spet osvežiti emigrantski tisk, ko je za sedanje oblastnike doma vse to "pokopano".

V PLANICI NA GORENJSKEM a so se letošnjo zimo vršile o priliki 25letnice znane smuške skakalnice velike mednarodne tekme. Vemo, da je skakalnico pred 25 leti zgradil inž. Bloudek in je kmalu postala svetovno znana. O teh tekmah imamo pismo izpod peresa slovenskega dijaka, iz Dolenjske, ki se je skupno s sošolci udeležil tekem. Piše:

"V Ljubljani smo se ustavili le za 1 minuto. Hitro smo bili na Gorenjskem. Zasneženi vrhovi prekrasen pogled na gore nas je vse v hipu spravil na noge. Spraševanja in pojasnjevanja brez konca in kraja. Koliko je še do Planice? Ne več daleč. Še četrte ure in bomo na cilju. — Vlak se je ustavil. Velika množica radovednih ljudi, navdušena za zimski šport, se je se je vsula iz vlakov, ki so prišli do cilja že pred nami, in so bili na poti v dolino Planice. Vreme se je poslabšalo. Nizka oblačnost nam je zakrila Jalovec, Velike in Male Ponce, Peco in vse bližnje vrhove. Veličasten je bil pogled samo na obe veliki skakalnici in več kot 10.000glavo množico, ki je obkrožila prireditveni prostor. Prva skakalnica dovoljuje skoke do 80 m, druga pa do 120. Poslednja je tretja največja skakalnica na svetu. Skoki na njej niso več skoki, ampak že "poleti", kot jih zadnja leta imenujemo. Na startu se je zbralo nad 40 tekmovalcev iz 12 držav — pravi Babilon. Nestrpno smo čakali prvih, ki so se spustili po zaletišču..."

Daleč najboljši je bil vzhodni Nemec Recknagel, ki je naslednji dan poletel celo 129 m in izboljšal svoj rekord za 5 m. Od Jugoslovanov, ki so vsi Slovenci, se je najbolje uveljavil Jože Pečar, doma iz Mojstrane, mizarski vajenec, 19 let star. Zasedel je šesto mesto. Skočil je 115 m. V hudi konkurenci z mnogimi, ki so nastopili letos na olimpiadi, je to več kot zadovoljivo.

Prireditev je pokvarilo vetrovno vreme. Tretja serija skokov za ta dan so opustili. Bil je veliko padcev, zastopnik Švice se je tudi hudo poškodoval.

Kmalu smo že morali na vlak. O, kakšna škoda! Pa smo se tolažili, da bomo še obiskali lepo Gorenjsko. Če ne pozimi, pa poleti — saj je tam vedno lepo."

V BOVCU je dekan Stanko Ipavc odrekel svetni oblasti izročitev matičnih knjig, ki jih je zgolj za cerkveno uporabo zadnja leta vodil, torej so izrazito cerkvena lastnina. Toda s tem se je "pregrešil" pred državo in je moral presedeti v Solkanu mesec dni zapora. Kaj duhovnik v današnjih "svobodi" v domovini sploh še sme?

KOALA — "JAZ NE PIJEM"

M. Oppelt

ZA KENGURUJEM JE NAJBOLJ ZNAN AVSTRALSKI VREČAR (marsupial) — koala. Oglejmo si ga nekoliko bolj od blizu.

Ko so valovi Indijskega oceana še udarjali ob vzhodno Himalaje, je bila Avstralija že stara celina, vsa pokrita z evkalipti. (V Avstraliji za to drevo prevladuje ime "gum tree" in ima 500 različnih vrst.) Koala živi na tej celini že pol milijona let. Skozi stoletja in tisočletja je ta prijazna, miroljubna in lena žival tu uspevala in se množila.

Aborigini (praprebivalci) so koalo zelo redko nadlegovali ali lovili. Večinoma so verjeli, da so koale reinkarnacija (ponovno utelešenje) umrlih otrok. To je od tod, ker koala, kadar je ranjen, joče kot otrok in človek kar težko posluša njegove obupne krike.

Aborigini in koale so mirno živeli drug ob drugem, ko so egiptovske, babilonske, grške in rimske civilizacije dosegle svoj višek in propadle. Toda prišel je za aborigina in koalo žalosten dan, ko ju je bel človek s svojo naselitvijo in civilizacijo prisilil, da ste se bolj in bolj umikala.

Ubogi koala je bil pred novim sovražnikom brez vsake obrambe. Računajo, da je bel človek še v prvi četrtini tega stoletja postrelil (zaradi kože) najmanj deset milijonov koal. Danes je koala zaščitena žival in strogi zakoni zabranjujejo nesmotrno iztrebljanje te že dokaj redke avstralske posebnosti. Odkazala je oblast koali po različnih krajih lastna zavetišča — "sanctuaries" — koder jih nihče ne sme vznemirjati, zato se sedaj spet v miru množijo.

Čeprav je koala podoben majhnemu medvedu, nima z medvedom nič skupnega, pa tudi ne z opico, čeprav pleza po drevju in sploh živi med vejami evkalipta.

Koalo je najti samo po vzhodnih delih Avstralije, od Viktorije do Queenslanda. Dolg je 75 cm in pokriva ga mehak siv kožuh (pelc). Kjer bi pri živali pričakovali rep, je samo zaplata trde kože, ki koalu dobro služi pri ure in ure trajajočem sedenju na drevesu. Sedi navadno v rogovili med drevesnim debelom in vejo. Hrani se edino z listi petih vrst (od 500) evkalipta. Sedaj tudi razumeemo, zakaj so mu aborigini dali tako ime: koala — jaz ne pijem. Ne pije, ker mu ni treba. Vso po-

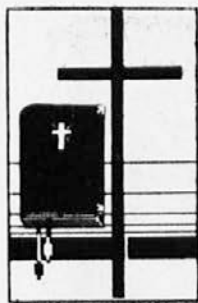

trebno vlago dobiva obenem s hrano iz omenjenih listov evkalipta.

Koalov mladič je ob rojstvu dolg komaj 3 cm ali eno inčo. Samica ga takoj spravi v svojo vrečo in tam ostane, dokler ni dovolj velik in močan, da se sam vzdržuje in hrani. V nasprotju s kengurujevim mladičem se pa potem nikoli več ne vrne v materino vrečo. V primeru nevarnosti se rajši obesi materi na hrbet ali se je oprime od spredaj.

ARGENTINA je v drugi polovici maja z veliki slovesnostmi praznovala 150letnico svoje neodvisnosti. So leta 1810 je bila z drugimi državami Južne Amerike le španska kolonija. Tisto leto je pa nekrvava revolucija odtrgala Argentino od Španije in si postavila prvo lastno narodno vlado.

INDIJI DANO OBLJUBO je Eisenhower izpolnil. Ko je bil v decembru na obisku v Indiji, je videl veliko sestradanih ljudi, posebno otrok. Tedaj je napovedal in obljubil, da bo Amerika poslala lepo zalogo žita, ki ga ima sama itak preveč. Nedavno so začeli iz Amerike pošiljati pšenico in riž. Najmanj po ena ladja na dan bo šla na morje s takim tovorom in to skozi cela štiri leta. Polovico odvišnje zaloge so Amerikanci odločili za Indijo. Sicer bo Indija plačala v rupijah, toda Amerika bo Indiji rupije "posodila" za njeno petletko. Indijci so gotovo Eisenhowerju hvaležni. Lahko so pa hvaležni tudi Amerikanci, zakaj Eisenhower jim bo s tem prihranil milijone dolarjev, ko jim ne bo treba vzdrževati polnih žitnic. Saj oskrbovanje žitnih zalog — ko gre za milijone ton žita — stane tudi ogromen denar.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

SYDNEY — BLACKTOWN

Slovenska služba božja, St. Patrick's Church, v nedeljo 12. IN 26. junija ob 10:30. Pred mašo spovedovanje.

V nedeljo 12. junija bo sveta maša za padle in pobite protikomunistične borce ob 15letnici velikega pomora. Mašo naročil Stanko Šušteršič.

Blacktown na binkoštno nedeljo 5. junija ob 11. Pred mašo spovedovanje.

NOVO! LEICHHARDT — NOVO!

Slovenska služba božja bo odslej tudi v Leichhardt, cerkva sv. Jožefa na Roseby St., tik ob Thornley St.

Vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10:30. Pred mašo spovedovanje.

Prvič v nedeljo 19. junija.

Cerkvica je v kotu, ki ga napravljata Parramatta Rd. in Norton St., ki vodi na sever proti Town Hallu.

Dohod: Od Parramatta Rd. vzemi Renwick St. (prva od Norton'a zahodno) in pojdi do Jarrett St. (ena minuta). Zavij na levo po Jarrett do Thornley (ena minuta). Zavij na desno po Thornley (minuta in pol) — pa si tam!

K tej slovenski službi božji lepo vabimo posebno rojake in rojakinje iz Leichhardta in krajev: Annandale, Glebe, Stanmore, Lewisham itd, itd.

WOLLONGONG — SPREMEMBA!

Ker se g. dr. Mikula vrne iz West Avstralije šele prve dni junija, v Sydneyu pa imamo peto nedeljo v maju romanje, p. Bernard ne more gospoda nadomestiti pri vas tisti dan. Zato bo pri vas slovenska služba božja na binkoštno nedeljo ob 5. pop. v katedrali kakor po navadi.

PRIDITE, MOLIMO!

V juniju, mesecu Srca Jezusovega, bomo vsako nedeljo, razen na tretjo, 19. junija, imeli molitveno uro v znani kapelici cerkve sv. Frančiška v Paddingtonu. Ob 4. popoldne. Vsi iskreno vabljeni.

PROCESIJA SV. REŠNJEGA TELESA

V NEDELJO 19. JUNIJA POP. V MANLY!

V Avstraliji so te procesije redke. Poedine župnije jih nimajo. Za ves SYDNEY se pa vrši vsako leto taka procesija na krasnem griču v MANLY-ju in sicer na prostornem zemljišču poleg nadškofijskega semenišča, ki mu pravimo: ST. PATRICKS COLLEGE. Kdor le nekoliko pozna MANLY, tega griča ne more zgrešiti.

Udeležujejo se te procesije posamezne župnije in zastopniki raznih župnijskih društev in bratovščin.

G. kardinal vabi tudi narodnostne skupine, da se pridružijo procesiji pod lastno zastavo in banderi.

Slovenski verniki ste torej vabljeni, da se pridružite ostalim narodnostnim skupinam.

Zbirališče za procesijo je na VIVIAN ST., ki se odcepi blizu semenišča od glavne ceste: DARLEY ROAD. Ob 2. pop. je treba biti na mestu.

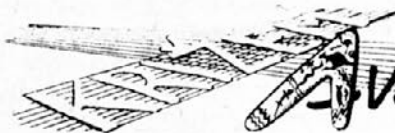
Za naše romarje, ki živijo na tej strani velikega mostu čez Harbour in nimajo lastnega prevoznega sredstva, bo na razpolago poseben avtobus. Čakal bo ob cerkvi sv. Patrica, kjer je navadno slovenska služba božja, Ob 1. pop. bo na mestu, odpeljal bo ob 1:15. Isti avtobus bo pripeljal romarje nazaj na isto mesto, to je: do cerkve sv. Patrica. Pridite pravočasno!

Avtobus oskrbi in plača Slov. Karitas.

Rezervacij ni treba najavljati. Samo pridite! Upamo, da bo v avtobusu za vse dovolj prostora.

Še enkrat: V nedeljo 19. junija popoldne!

Avstralske Slovenije

NEW SOUTH WALES

Villawood Hostel. — Včeraj sva dobila v roke Vaš list MISLI, ki ga izdajate v Avstraliji. Zelo nama je bilo ustrezno, da sva spet čitala nekaj v našem jeziku. Želiva postati redna naročnika, ker je list zares lep. Pošljite nama vse letošnje številke in bodite najlepše pozdravljeni. — **Stane in Tilka Žust.**

Wongaville, Dapto. — V imenu Vstalega Zvečarja najlepše pozdravljeni! Sprejmite lepo zahvalo za poslani list MISLI, enako g. Antonu Drmota, ki Vam je dal naš naslov. Nismo pa zadovoljni samo z velikonočno številko, prosimo Vas, da pošljete vse od letos, ker želimo imeti cel letnik tega lepega lista. Prilagam naročnino in dar za SKLAD, Vam pa voščimo obilo zdravja in nadaljnjih lepih uspehov še mnogo let. — **Stane, Marija in mala Anica Jaklič.**

Batlow. — Zdaj sem tu. Batlow je planinska vasica. Zrak je zelo dober in svež. Je pa že precej mrzlo, april gre proti koncu. Imeli smo hladen dež in tudi nekaj snega je bilo vmes. Tu je kraj za pridelovanje jabolk, pa zdaj gre sezona h koncu. Pošiljam nekaj tega božjega daru in želim dober tek. — **Jože Ficko.**

River Camp. — "Spet kliče nas venčani maj" ... Ali tukaj pri nas je letošnji maj vse prej kot "venčan". Obmetava nas z dežjem in snegom, da se tem našim ubogim Snowy Mountains nič šmarničnega ne pokaže. In nam, njihovim prebivalcem, tudi ne, ali pa še manj. Dolgčas je, človek bi jo rad potegnil kam ven za kratko spremembo, pa zaradi zasneženih potov nikamor ne moreš. Čepimo v svojih brlogih in čakamo na spremembo. Naš dolgčas tu pa tam pretrgajo novice, ki so pa tudi vse prej kot kratkočasne. Največkrat pridejo do nas poročila o avtomobilskih nezgodah, ki se dogodijo v naši okolici. Slišali smo že o štirih mrtvih, vendar ne vem, če je vse točno. Pravijo, da so se nesreče zgodile ob prevažnju piva in whisky-ja. Verjetno torej krivda ni bila samo pri zasneženih cestah... Naj še povem, da tri dni nisem mogel na delo, ker se mi je naredil podkožni tur. Doma bi rekli, da se mi je zlehtnoba zbrala in udarila na prosto. Če je to res, sem zdaj prav gotovo zelo

priden, ker jo odteklo mnogo grdobije. Tiste dni sem veliko bral, da mi je vsega zmanjkalo. Bo treba priti v Sydney in spet nakupiti kaj knjig. In ne pozabite oznaniti mašo za padle protikomunistične borce. — **Stanko Šušteršič.**

VICTORIA

Pyramid Hill. — Naročam knjigo "Slovenia in European Affairs". Težko jo pričakujem in me veseli, da imate novo zalogo. Za veliko noč sem malo pokolovratil po Avstraliji. Zelo "nevarno" sem se približal tudi Sydneyu, kar na 15 milj. Pa me ni prav nič mikalo, da bi si šel ogledat tisti "čudoviti" mestni promet. Pa tudi časa nisem imel preveč. Bil sem namreč na poti v Maitland, kjer imajo veliko čebelarstvo tovarno. (Škoda, da niste o tej "tovarni" kaj več povedali. Morda drugič? — Ur.) Iskreno pozdravlja **Ivan Gril.**

Moonee Ponds. — Zopet je obletnica vetrinjske tragedije. Zopet se spominjamo strašnih dni, ko so naši fantje masovno padali pod komunističnimi strojnici. Prav je, da se jih vsako leto spominjamo v molitvah, pa tudi v našem tisku. Svoja mlada življenja so položili na oltar domovine za ideale, ki so nam sveti. Tisoči in tisoči so padli: v Teharjih, v kočevskih gozdovih, v... kje vse ne? Med njimi tudi moj brat Franček. — List MISLI nam bodi košček domovine, košček Slovenije. Tako prijetno se človek počuti ob branju, pozabi na skrbi in brige. Zato ga širimo, širimo naš list! Pridobivajmo mu novih naročnikov! MISLIM želim kar najboljši napredek in po njih vsem tu živim Slovencem. — **Stane Kolarič.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Naša rojakinja Angela Grlj še ni pozabila, da ji je zibelka tekla v vasi Harije pri Ilirski Bistrici. Zdaj se je pa med nami v Brisbaneu že popolnoma udomačila. Najboljši dokaz je v tem, da je dne 23. aprila v cerkvi sv. Jožefa, Kangaroo Point, tik pred poročno sv. mašo obljubila dosmrtno zvestobo svojemu ženinu, ki se mu pravi Mate Brala, doma je pa nekje od Zadra. Med udeleženci lepe slovesnosti je bil tudi nevestin

brat Drago Grlj iz Sydneya. Novima zakoncem
zvrhano mero dobrih voščil! — **Poročevalec.**

Mt. Isa. — Naš kraj je dovolj oddaljen od vseh
glavnih središč Avstralije, pa vendar ne dovolj, da
bi ga ne našli različni nepridipravi. Od vseh stra-
ni prihajajo sem ljudje različnih kvalit. Med nji-
mi so taki, ki iščejo zaposlitev, pa ko je ne naj-
dejo, hvalijo Boga, da niso nič našli. Celó taki so
med njimi, ki morajo po prvem srečanju s poli-
cijo spet ubrati pot pod noge. Takim pravimo
"muhe enodnevnice". Ti ljudje poznajo vsa večja
delavska središča v Avstraliji, vendar sta jim lo-
pata in kramp neznana inštrumenta. Njihov "hob-
by" je hazard, da kaj drugega sploh ne omenim.
Hodijo po Avstraliji kot pajek po svoji mreži in
čakajo na žrtve, ki se vračajo s sezonskih del. Te
žrtve je z ozirom na družabno življenje v Avstra-
liji lahko najti. Vsako srečanje s takimi "heroji
dela" je vse prej kot koristno, ko mora poleg dru-
gega tudi "ključ" igrati važno vlogo. Da bi se jih
neizkušeni znali varovati! Ne bom rekel, da je med
temi pajki tudi cela armada izseljencev iz Jugo-
slavije, vendar jih je dovolj, da jemlje ugled
vsem, ki smo prišli od tam. Zato mislim, da bi bilo
bolje, če bi se ne bralo v nekem listu jugoslovans-
skega porekla, kot je bilo tiskano: Jugoslaveni do-
bri radnici. Če že mora biti o nas pohvala v tisku,
rajši počakajmo, da nas bodo drugi hvalili, pre-
den se hvalimo sami. Take hvale pa ne bomo do-
čakali, dokler bo med nami neko število ljudi, ki
so pustili domovino in prišli sem, ne morejo se pa
sprijazniti z dejstvom, da je treba v Avstraliji de-
lati, ne pa nastavljati mreže neizkušenim žrtvam.
Lep pozdrav! — **Mirko Brenčič.**

SOUTH AUSTRALIA

Kalgoorlie. — Prejeli smo majsko številko,
aprilska se je pa morala nekje izgubiti, ker je nš-
mo prejeli. Prosim, pošljite nam jo ponovno, ker
zbiramo številke, da nam ostane ves letnik skupaj!
V majski sem bral, da pride med nas g. dr. Miku-
la. Prav veseli ga bomo. Tukaj je malo Slovencev,
zato tudi nimamo dosti novic. Le o sebi lahko kaj
povem, pa ne vem, koliko bo zanimivo. Lani v
novembru sem se pri delu ponesrečil in moral v
bolnišnico. Upal sem, da si bom ohranil veliki prst
na nogi, ki je vzel največ nezgode nase. Toda po
tednih brezuspešnega zdravljenja so mi ga morali
odrezati. Tako se je zavleklo in nazaj na delo sem
mogel šele pred nekaj tedni. Medtem se mi je pa
družina zmanjšala za eno članico. Najstarejša hči
Ana je namreč odšla v Perth na univerzo. Doma

Misli, June 1960

so ostale še tri: Jerica, Jožica in Tončka. Hodijo
vse tri v šolo v zavod sv. Mihaela v Kalgoorlie.
Drugače je pa vse po navadi. Vreme ni preslabo,
začel se nam je pa ponujati mráz. Zdaj pa vsi le-
po pozdravljamo in kličemo rojakom: Bog vas živi
in varuj, prav tako pa tudi naše MISLI! — **Josip
Jazbar.**

SLOVENSKI DOM v Melbourneu

Imamo ga — pa še ni popolnoma naš! V nagli-
ci nekaj podatkov:

NASLOV: 173 A Park St., North Carlton. Hiša
je na oglu bloka in jo obkrožajo tri ulice.

C E N A : £ 10,700. Za sedaj smo vplačali
samo "deposit" — aro — v znesku £ 3,015-10-0.
Vsota £ 15-10-0 pomeni posebne stroške.

P O G O J I : Ostanek kupne vsote £ 7,700
je treba izplačati v teku osem let. Obresti so po
6½% na leto. Dolg se bo izplačeval v obrokih in si-
cer po £ 15 tedensko in to naravnost v roke do-
sedanjemu gospodarju hiše.

Hiša je vsa iz opeke, temelj pa iz kamna. V
njej je 7 sob (tri velike) in kuhinja. S hišo smo
kupili tudi precej pohištva in hladilnik. Vsa par-
cela ima velikost 165 x 66 čevljev.

Za hišo sta dva "bungallows" in garaža. Te
stavbe potrebujejo popravil. Na parceli je nekaj
sadnih dreves. Zaenkrat mislimo tam urediti igriš-
če, pozneje bi postavili dvoranico.

Okraj je izredno primeren in pri roki od vseh
strani — oddaljen tri milje od glavnega poštnega
urada Melbourneu.

HIŠA SE NI IZPRAZNJENA, bo pa s 1. juli-
jem in takrat jo bomo prevzeli. Telefon je že no-
tri, številko in druge podrobnosti objavimo, ko
prevzamemo poslopje.

Zahvaljujemo se vsem rojakom, ki so s svoji-
mi žrtvami pripomogli, da nam je dano veselo no-
vico objaviti. Obračamo se v tej uri na vse z nujno
prošnjo, da nam odslej še z večjim navdušenjem
pomagate. Saj vidite, da naš triletni trud ni bil
zaman.

F. Benko   **M. Oppelt**
J. Škraba   **M. Lavko**
M. Hartman

ZBORNİK — KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE ZA 1960

Pavla Miladinovič

KDOR MISLI, DA JE ZBORNİK ZA 1960, ki smo ga prejeli iz Argentine, nekaj takega kot so pač vsi poprečni Zborniki, se zelo moti in bo veliko izgubil, če se ne pozanima zanj.

Bila sem izredno presenečena nad kvaliteto in pestro vsebino te knjige, ki obsega 284 strani, pa jo je dobiti pri MISLIH za en sam funt! Knjiga je izraz velike hrabrosti tistih, ki so se tega dela lotili, pa tudi živ dokaz, da Slovenci nekaj zmoremo, če le hočemo.

Bolj ko sem prebirala ZBORNİK, bolj se je utrjevalo v meni to prepričanje. Vzemimo zgodbe, ki nam slikajo težko življenje naših prvih narodnih in prosvetnih delavcev v Braziliji in Argentini. Naravnost ganljive so in ne morem biti dovolj hvaležna tistim sodruđnikom pri ZBORNĪKU, ki so se potrudili in zbrali spomine tistih prvih dni, ko so naši ljudje "s trebuhom za kruhom" odhajali v te tako tuje dežele. Človek zardi ob spoznavanju, s kakšnimi silnimi zaprekami so se borili naši zgodnji izseljenci, da so ustvarili temelje slovenstva pod tujim nebom za svoje potomce in dvignili ugled našega imena daleč od domovine. Ob tem branju sem mnogo mislila na našo Avstralijo in si predstavljala, kaj bi se tu lahko napravilo, če bi bilo med nami več pionirskega duha.

Toda pogledjmo še na druge strani ZBORNĪKA, svaj nekatere! Za hip se ustavimo ob pesmih.

Pravijo, da je moderno pesništvo nerazumljivo. Morda res velja to na prvi pogled in za bralce, ki nimajo volje, da bi pesem dvakrat prečitali. Ljubitelj poezije si bo pa vzel časa in bo pesem s premislekom in počasi še drugič prečital. V ZBORNĪKU ima svoje pesmi Stanko Janežič. Sledi modernemu vzorcu, kljub temu je vsakomur razumljiv. Bolj gotovo pa spáda med "nerazumljive" Vladimir Kos, pa menda le zato, ker je način njegovega izražanja nenavaden in je doživetje trenutkov, v katerih se njegove pesmi porajajo, zajeto z izredno globoko bolečino. Ko čitam Kosa, imam občutek, da mi pesnik razgalja in obenem zavija v skrivnost svoja najgloblja doživljanja. Prav v tem je moč njegove umetnosti, ki izziva bralca, da se z mislijo in čustvom pogloblja v izvir/njegove pesmi.

Posebne omembe vredni sta dve "Fantastični pesmi" Slavka Srebrniča. Pesnik ne vidi napredka "v svinčenih oblakih, pripravljenih na strel", nego

samomor človeštva. Veruje, da bomo z nadaljnjim prodiranjem v nadzemski svet zdrveli navzdol — v prekletstvo. V teh pesmih je Srebrnič izrazil krik strahu, ki je vsakdanji človekov spremljevalec. Kam nas bo privedlo moderno orožje in vedno bolj fantastične jeklene ptice? Srebrničeva pesem svari, da je človek v svojem poslanstvu segel predaleč. Spominla sem se pri tem na dolgi članek o začetku "planetnega veka", ki ga je v istem ZBORNĪKU prispeval Janko Hafner. Morala sem ne nasmehniti. Hafner nam je na 20 straneh naslikal čudovite reči za bližnjo prihodnost, Srebrnič jih je z dvema kratkima pesmima — izbrisal.

V oddelku za prozo je na prvem mestu prezanimiv prispevek p. B. Ambrožiča pod naslovom "Literarno igračkanje." Čeprav prispevkar sam ne verjame, da bi se mogla stvar imenovati "psihološka črtica", je brez dvoma prav to. Je nekaj edinstvenega in sodim, da ji ni primere v svetovni literaturi, saj kaj takega človek "doživi" le enkrat v milijon letih. Hudomušni pater se boji, da bi se kdo od bralcev utegnil nalezti "obsedenosti z besedami". Priznam, da sem bila v nevarnosti. Mislilo me je, da bi se oprijela podobnega "igračkanja", saj me je branje črtice spravilo ne samo v skrajno napetost, ampak v pravo živčnost. Kaj bi bilo, če bi se sama lotila takega početja? Zato bo prav, da se zadovoljim le z dobro osoljeno hranjo, ki sem jo ob branju okusila.

Za mladino je prispeval lepo zalogo znani pisatelj Mirko Kunčič, za kar mu moramo biti hvaležni. Prav tako tistim, ki so zbrali polno dragocenega materiala pod zaglavji: "Izseljenski letopis", "Pogled na prvih 10 let v izseljenstvu" in "Spomin umrlih slovenskim javnim delavcem".

Tisti, ki ljubijo planinski in drugačen "divji svet, bodo pa prišli na svoj račun ob člankih, ki so jih prispevali Vojko Arko, Dinko Bertonec, Ivan Arnšek in Davorin Jereb.

Zaključek: Vzemi in beri!

TELEGRAM

ZA PISMO NI ČASA. ORGANIZIRANJE S
ČEBULČKOM V POLNEM TEKU. USPEH
ZAGOTOVLJEN. VEČ PRIHODNJIČ.
KROMPIRJEVEC

DR. J. KOCE,

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Še vedno je za vaše drage doma najlepše in najboljše, za vas pa pa najcenejše: poslati domov darilni paket.

CENIK paketov, ki so carine prosti, kakor tudi paketov s carino, ki pa ni previsoka, boste našli v oktobrskih MISLIH 1959. Sicer nam pa lahko pišete in vam bomo CENIK takoj posebej poslali.

Velika novost! Domov lahko pošljete motorna kolesa, mopede in skuterje tako, da ne plačate nobene carine niti vi kot naročnik niti obdarovanec, ki mu motorno kolo, moped ali skuter pošljete. Le resni interesi naj zahtevajo cenik in ga bomo takoj poslali.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS:

- 1) Ako želite pripeljati zaročenko, sorodnika ali prijatelja iz kateregakoli kraja sveta v Avstralijo. Ravno tako, ako se želite izseliti iz Avstralije.
- 2) Ako želite naročiti vozne karte za ravnote ali ladje za potovanja po celem svetu.
- 3) Ako želite dobiti točen in pravilen prevod spričeval in vseh dokumentov slovensko in angleško.
- 4) Ako želite dobiti nasvet glede vseh vprašanj, ki se tičejo vas in vaših sorodnikov tukaj ali v domovini (polnomočja, testamenti itd.)
- 5) Ako želite dobiti odlično slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar (besednjak).

Dr. J. KOCE, G.P.O. Box 670, Perth, W.A. (Tel.: 28-2311)

Zastopnik za Vic.: Mr. J. Vah,

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. Olip, 65 Moncur St.,

2 Kodre St., St. Albans, Vic. Tel. 65-9378 Woollahra, Sydney, N.S.W. Tel.: FB 4806

AFRIKA SE PREBUJA

AFRIKA SE PREBUJA IN VEDNO VEČ NARODOV se odločuje za življenje v svobodnih lastnih državah. Ta razvoj pa se nujno vključuje v trenje svetovne politike in posamezne velesile skušajo pritegniti nove afriške države v svoje vplivno območje. Voditelji novih držav (dr. Nkrumah v Ghanu) sicer izjavljajo, da se nočejo priključiti nobenemu bloku velesil, vendar poudarjajo hkrati, da ne morejo biti brezbržni do dogodkov, ki se pripravljajo in groze potegniti za seboj tudi afriški kontinent.

Velesile še ne vedo, kako spraviti ves razvoj v Afriki pod svoje nadzorstvo, vendar je dovolj jasno, da so v Afriki že zastavljena oporišča, na katera se misli nasloniti bodisi Sovjetska Zveza ali pa Združene države Amerike s svojim obrambnim blokom, ki je povezan v NATO.

Glavno vprašanje se zastavlja: Ali se bodo afriške države obrnile na Zahod ali pa se naslonile

na Sovjetsko Zvezo? Ali pa se bodo usmerile drugače in se priključile bloku neutralnih držav, ki jih v Aziji vodita Indija in Indonezija? In nazadnje: Ali ni ogromna Afrika sposobna kreniti svojo lastno pot in kot enota zase vplivati na ves razvoj svetovne politike?

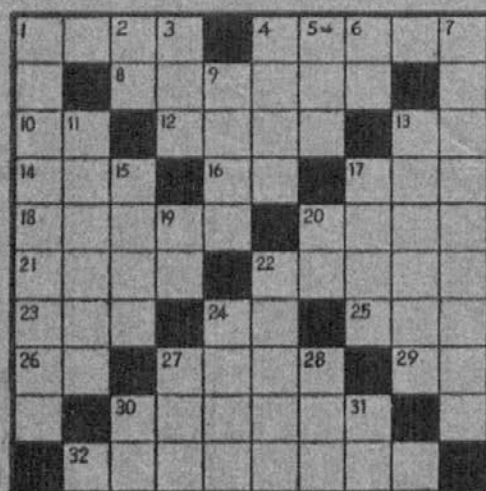
Vse velike radijske postaje pripravljajo in objasnjujejo to izbiro in Glas Amerike v Evropi, radijska postaja v Moskvi ter Glas iz Kaira vsak dan posvečajo dolge ure oddaj za razlago svojih misli in ponudb afriškim narodom. Vendar vse kaže, da zunanja propaganda ne bo mogla doseči mnogo; afriške vlade že oblikujejo svoje načrte o tem, kako naj Afrika posega v svetovno politiko. Toda ta politika ne bo enostavna in jasna, kakor bi to želeli v raznih središčih svetovne politike. Kajti mnogo je tokov, ki jih mira Afrika upoštevat, in ti bodo po svoje vplivali na sklepe, ki bodo prihajali iz afriških prestolnic.

NOVE UGANKE

1. KRIZANKA

Poslala Nada, izpopolnil Ciril Kovačič

Vodoravno

1. grenka pijača
4. vrsta radijskih in TV aparatov
8. posest
10. ime črke, nemški kazalni zaimek
12. krstno ime slov. pesnika
13. zaporedna soglasnika
14. nevarna bolezen
16. 1. in 5. črka iz vodoravno 32
17. fižolu podben
18. majhna Ema
20. hitro
21. višinska izmerjena točka
22. mesto v Sloveniji
23. glava družine
24. ali — ali niso
25. vojaška stopnja
26. kazalni zaimek
27. del čevlja
29. oziiralni zaimek
30. redko žensko ime
32. pisatelj novel

Navpično

1. z besedami nasprotovati
2. osebni zaimek
3. vrsta pralnega praška
4. koralni otok
5. sanje
6. 3. in 1. črka pod vodoravno 21
7. ropar ubijalec
9. znan vulkan
11. osamljenost
13. prevažalec
15. svitek spletenih las

17. otok v Jadranu
19. 3. in 1. črka abecede
20. medmet
22. velik lonec
24. ga sejemo
27. ima lepo pisan rep
28. veznik
30. veletok
31. igralna karta.

2. Zmešan telegram materi

Deset funtov draga mati — za vaš god dobro vožiti ne morem osebno živim od sina Janeza da
leč — pošiljam vse po banki — pozdrav od vas.
Kako bi morale biti besede razvrščene, da bi se voščilo pravilno glasilo?

3. Uganka v verzih

I. Burnik
Hribi, doline,
zelene planjave,
brez rož so, brez trave.
Med vožnjo po njih te preganjajo sline.

4. Še ena v verzih

Nihče ga še ni zagledal
vse do danes, vse doslej.
Nekaj uric bo poseđal,
potlej — skok prek časa mej.
In še to ti bom povedal:
kje bo jutri, nič ne glej!

SYDNEY! N.S.W. SYDNEY!

Slovenska Karitas vabi na

Prvo Zimsko Zabavo

v NEDELJO 12. junija
(ne v soboto 18. junija!)

CERKVENA DVORANA ST. FRANCIS,
PADDINGTON

Začetek ob 6. zvečer, zaključek 11:30

Dar pri vratih: Moški 10/-, ženske 5/-

ODLIČNA GODEBA in POSTREZBA

Naslednja zabava bo objavljena v julijaki številki